Ն. 4720 — 1881 ՕԳՈՍՏՈՍ 14 ՃԻՄԱՍ. 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 26 ՃԻՄԱՍ. — Ն. 4720

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիմէյէ 7
Կէս սէնէ » » 4
Վեցք այ » » 2
Իւչ » » —
Պիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիմէյէ 10
Կէս այ » » 5
Բոլոր իւճրէթի պէզէ այիտ տիր։

Մասեցաստանի Աշխարհ

ՄԻԱՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչունճու » » » 1 ղ.

Իլան սրբասրնա գօնուլմասան իլանաթ։ ու իխթարաթը սաթը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խանինէ եազըլըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիշէնպիհ-պազարընտա Իրթի խանընտա Ն. 11։

20 ՓԱՐԱ.

ՏԻԱԹԼԱՐ
Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիմէյէ 7
Կէս սէնէ » » 4
Վեցք այ » » 2
Իւչ » » —
Պիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիմէյէ 10
Կէս այ » » 5
Բոլոր իւճրէթի պէզէ այիտ տիր։

20 ՓԱՐԱ.

١٢٩٧ ԱՂՕՍԹՕՍ ١٤ ١٢٩٨ ՇԷՎՎԱԼ ١

ԻԽԹԱՐ

Պու կիւն Պայրամ օլմագ միւնասէպէթիյլէ. Գալաթա պօրսասը աչըլմամըշ տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Ուաշինկթըն, 24 օգոստոս

Ժէնէրալ Կարֆիէլտին սըհհէթինէ կիր պիր թէպէտուել վուգու պուլմամըշտըր։ Հէքիմիէր միւշարիէյինին գուլագ տիպինտէքի պէղինի տէմիշլեր տիր։

Իկպու թէյրիհին նէթիճէսի, սուրէթի մէնունէտէ պուլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 25 օգոստոս

Տէյլի Նիուզ ղազէթասընտա նէյր օլունան պիր թէլէգրաֆնամէէ կէօրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի, Նիհիլիսթ Հարթմանն Թարտ ու Թէպլտինի Միւճթէմիսի Սմերիգատան Թալէթ իթմիշ տիր։

Լօնտրա, 25 օգոստոս

Ինկիլթէրրա պանգասը, ըսգոնթօսու ֆիւեաթընը եիւզտէ 3տէն եիւզտէ 4է չըգարմըշ տըր։

Բարիս, 25 օգոստոս

Ֆրանսա պանգասը, ըսգոնթօսու ֆիւեաթընը, եիւզտէ 3 պուչուգտան եիւզտէ 4է չըգարմըշ տըր։

Մ. Կամպէթթա, 20նճի տայիրէ միւնթէխիպլէրինէ խիթապէն եազըլըր պիր մէքթուպտա, գուրարարընն էքսէրիսէթի գաթիէսինի գազանմըշ օլտուղու Պէլվիլն պիրինճի տայիրէյի ինթիխապիսէսինի իսթիեար իթտիկինի, վէ անճագ էքսէրիսէթի նիսպիսէ գազանմըշ պուլունտուղու իքինճի տայիրէյի ինթիխապիսէյի գապուլ իթմէտիկինի պէեան իթմիշ տիր։

Պրիւսէլ, 23 օգոստ.

Պէլճիգա միլլէթ պանգասը, ըսգոնթօսու ֆիւեաթընը, եիւզտէ 4է չըգարմըշ տըր։

(Լէվանի Հերալտ մախսուս Թելէկրաֆըտր)

Աթինա, 23 օգոստ.

Հիւքիւմէթ, Լամիա վէ Աթինա Թարիգիյէ, Լարիսատան Բոթրասա գատար պիր տէմիր եօլ ինշասը իչին, պիր Ֆրանսըզ գումբանեասը Թարաֆընտան վագը օլան Թէքեալիֆի գապուլ իյէմիշ տիր։ Այնի գումբանեա, Լարիսա իլէ Վոլոս վէ Նօբլի իլէ Գօրէնթ արասընտաքի տէմիր եօլլարը տախի այնի շարթլարլա տեբիւտէ իթմէքտէ տիր։ Քեաֆիֆէյի չէրայեթի հավի պիր մուահէտէնամէ իմզալանմըշ տըր։ Անճագ իչպու մուահէտէ, Թաստիգ օլունմագ իւզրէ, մէճլիսի մէպուսանա արզ օլունճագ տըր։

Սըր Է. Համլէյ վէ Սվէն վէ Վէնսան նամ եիւզպաշըլար, պիր գաչ կիւն Տէրվիշտէ վէ Ֆուրգատա գալտըգտան սոնրա, Գարտիչաեա կիտէճէքլէր տիր։

Լօնտրա, 23 օգոստ.

Պու սապահ խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, միւշավիր Իրիմքէր վէ պարոն Մաեէր, տիւեունը ումումիէյի Օսմանիէնէն հալ վէ ֆասլը իչին եագընտա իճրա խիլէճէք մուխապէրաթ վէ միւզաքէրաթտա, Աբլան վէ Ավսթրիա Թանվիլաթ համիլէրինին վէքիլէրի սըֆաթըյլա Տէրիսաատէթէ կիթմէքլիկէ մէմուր օլմուշլար տըր։

Լօնտրա, 25 օգոստ.

Պու սապահի թէլէկրաֆնամէլէրին խապէր վերտիքլէրինէ կէօրէ, էեուպխան, ըէվիշի հալէ նէզարէն, ասաքիրինի, Քեապիէ եիւրիւեէճէք պիր հալէ վաղ խէմէեէճէք պիր մէվզուատա պուլունտուղունտան, հէնուզ սուլհ ագտի իչին մուխապէրէ իթմէքտէ տիր։

Լօնտրա, 25 օգոստ.

Պու սապահի Տէյլի Նիուզ ղազէթասընտա նէյր օլունան պիր Նիւ-Եորգ թէլէկրաֆնամէսինէ կէօրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի, Հարթմանն Թարտընը Սմերիգա հիւքիւմէթինտէն Թալեպ իթմէքլիկէ գարար վերմիշ տիր։

Լօնտրա, 25 օգոստ.

Խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, տիւնքի կիւն Լիմէրիք գօնթրուղունտա պիւյիւք նիզալար վուգու պուլմուշ տուր։

ՄԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Պայրամ օլմագ միւնասէպէթիյլէ, Պապը Ալի վէ տէվայիրի ոայիրէ.ի ըէոմիէէ, պու կիւնտէն իթիբարէն իչ կիւն Թաթիլ օլունաճագըր տըր։

Մէմօրիալ Տիբլօմաթիգ ղազէթասընէն պէեանընա կէօրէ, զաթը հազրէթի Բատիշահի, Բարիս վէ Լօնտրա Օսմանը սէֆիրլէրինտէն վէ խուսուսիյլէ Միւսիւրիս բաշա հազրէթլէրինտէն Մ. Պուրգ վէ Մ. Վալֆրէյ հագգընտա էօյլէ մալիմաթը միւասիրտքերարանէ ախզ իյէմիշլեր տիր.քի, Տէրիսաատէթէ վիրուտլարընը միւթեագըպ, միւմանիլէյհիւմաեբ նէզդի Շահանէյէրի դապուլ, վէ միւլագաթը Սէնիյեէլերիյլէ թալթիֆ պուեուրմագլըգ Նիյեէթինի պէեան իթմիշլեր տիր։

Տիվանը խաթինաֆ ըէյիսի Սիւրուրիէ Ֆէնտի հազրէթլէրինէ, իբրինճի ռիթպէտէն պիր գըթա նիշանը Օսմանի.

Խաթինաֆ միւտուռիյի ումումիսի Լաթիֆ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ, ռիթպէյի ուլէա սընըֆը էվվէլի թէվճիհիյլէ, իւչունճու Օսմանի նիշանը ինաեէթ պույրուլմուշ տուր։

Տէրիսաատէթ լիման ըէյիսի Տիլավէր բաշա հազրէթլէրինէ, իբինճի ռիթպէտէն պիր գըթա նիշանը Օսմանի ինսան պույրուլմուշ տուր։

Հօպարթ բաշա հազրէթլէրիյլէ մատամալարը, տիւն Վարնա թարիգիյէ Խութանպօլա կէլմիշլեր տիր։

Պէրլինտէն Սթէնտրատ ղազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի, ճէնուպի Արնավուտլուգտա պուլունան էշգընա ալէյհինտէ եէնիտէն հարաքեաթա պաշլամագ իւզրէ, էմր ախզ իյէմիշլեր տիր։

Հէրոէ.ք տախիլինտէ վագը Մօսթար նամ մահէլլատէն եազըլըգընա կէօրէ, մահը հալին ալաֆրանկա 12ինճի կիւնիւ շէհրի մէզբիւրտէ պիր հարիգ վուգու պուլուպ, բիատէ տասքիրի գըշլասը միւհթէրէ.ք օլմուշ տուր։

Տային վէքիլէրի օլան Մ. Պուրգ իլէ Մ. Վալֆրէյ, տիւնքի կիւն Տէրիսաատէթէ վիրուտ իթմիշլեր, վէ Պիսիլ քաերէտէ քեային Պէլվիլ օթէլինէ ինմիշլեր տիր։

Միւամիլէյհիւմանընն պուրատա պապը պիւյիւք զէվաթ իլէ ղայրի ըէսմի Միւլագաթ իթմէլերի թապիի օլմասը.յլա, պիր գաչ կիւն պէօյլէ մուամէլատ իլէ կէչէճէկի, վէ միւզաքէրաթա անճագ կէչէճէք ք հաֆիթա պաշլանապիլէճէկի տէր.քեար տըր։

Պու կիւնքի Վագթի դազէթասընտա, բօսթախանէ հադգընտա աթիտէքի հագգը միւթալաաթ վէ իթիրազաթ օգունմուշ տուր։

«Բօսթախանէճէ հէնուզ հիչ պիր սուրէթի իսլահիեէ թէշէբպիւս օլունմատըգը, վէ դազէթալարընն շիքեաեաթը վէ խալգըն ֆէրեատը, հիչ պիր իշէ եարամատըգը մանէթ լէէսիւֆ կէօրիւլիւօր։ Լէճնէպի բօսթալարընը դալարմաեա հիւքիւմէթի Սէնիյյէ չալըշմագտա օլտուղու հալտէ, Բօսթախանէտէ լէքէլէնմիշ ատէմիէր, հալէտա խըտմէթ վէ մէմուրիեէթլէրտէ պուլունտուգլարը իշլիտիլիքճէ, վէ վագթիյլէ թահթը մուհաքէմէէ ալընմըշ ատէմիէր եէնէ խոթխահապ իլէ, խըտմէթի ստապրգալարընա կէչիրիլիպ, էսկի հալլէրտէ պէր տէվամ օլտուգլարը իսթիմա գէլընաբգճա, համիյյէթմէնտանը վաթան նա՞ըլ միւթէէսսիֆ օլմասընը։

«Էվրօբատա, տէվայիր միւֆէթթիշլերի մէվճուտ օլտուղունու կէօրէբ.ք, պիպ տէ միւֆէթթիշ նասպ իթտի.ք. հալպու.քի, Էվրօբատա, միւֆէթթիշլերին լայիհալարընը նազարը թէտգիգ ալբրլար, վէ նիք ու պէտ հալէ տայիր անյերի ըէյվիրմէկէ տավէթ իտէրլեր։ Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Բօսթախանէ միւֆէթթիշի, տէֆթարլէ, հագայիգի ահվալը պիլտիրմիշ, վէ հաթթա մահքէմէլեր խութէմիշ իլքէն, հիչ իթթիֆաթ իտէն պուլունմամըշտըր։ Արթըգ պու հալ իլէ, էճանիպէ գարշը նա՞ըլ բօսթա խալտհաթընտան պահս իտէպիլիրիզ։

«Ումուրը տէվլէթ, հէր տիւրլու խութիհապը շախսի ֆիքիրլերինէ զալէպէ իթմէլի տիր։ Բօսթա իշլէրինտէ խութիխատամ օլունմամալարընա ըէսմէն գարար վերիլմիշ ատէմիէր պիլէ, պու կիւնքի կիւնտէ բօսթախանէյէ պուլունտուգլարը հալտէ, բօսթա իշլէրինտէ, ումուրը տէվլէթ, խութիհապը շախսի ֆիքիրլերինէ զալէպէ իթտիկի նա՞ըլ թէսլիմ օլունապիլիր։

«Սատտ հաբէք, սատտ հաբէք։»

Պէրլին մուահէտէսինին 10 ունճու մատտէսի իգթիզասընճա, Վարնա վէ Բուսճուգ տէմիր եօլու մուհասէպաթընը բույյէթ իթմէք իւզրէ, Նաֆիա նէզարէթի ճէլիլէսի տայիրէսինտէ միւթէլիթ դօմիսիօն թէշքիլ օլունմուշ տուր։

Իշպու գօմիսիօն, շըմէնտըֆէր տայիրէսի միւտիրի Խայրէտտին պէյ, Պուլկարիսթան իմարէթի մուրախասը Մ. Կրէնօվիչ, վէ Վարնա Բուսճուգ տէմիր եօլու գումբանեասը վէ քիլի Մ. Միշէլ Թիմենիտէն միւրէթթէպ տիր։

Գօմիսիօնը մէզքիւր եագընտա ումուրը մէմուրէսինէ պաշլաեաճագ տըր։

Բայիթախթ էքմէքճիլէրի, հէր գանդի ատէմա էքմէք ֆիեաթլարընը իւսթէ գօյմագ իսթէրլէր իսէ, Շէհիր էմանէթինէ միւրաճաաթ իթմէլերի գայտէթէն իլքէն, պու քէրրէ մէզքիւր էանաֆ, էքմէյին ֆիեաթինա 10 բարա զամմ իթմէք իսթէնիլի հալտէ, էմանէթի միւշարիէյհաեա միւրաճաաթ իթմէմէքտէ, վէ լաքին թասարրուֆ ճիհէթիյլէ, Իսթանպօլ խալգը, Պէյօղլու վէ Գալաթա խալգը կիպի վազիֆէսիզ օլմատըգընտան, պիր գաչ կիւնտէն պէրու, Իսթանպօլ խալգը իլէ էքմէքճիլէր պէյնինտէ պաղը Նիզալար վուգուի իշիտիլմէքտէ տիր։

Զըգան ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, Զիվվի օղլունու դաթլու թէլէֆ իթմիշ օլտուղունու եազըգըմըզ հայտուտ ֆըրգասը, 15 նէֆէր Զէրքէստէն միւրէթթէպ օլուպ, պունլար շեգավէթլէրի տայիրէսինի Գարթալ ճիվարընա գատար թէվսի իթմիշլեր տիր։

Իսթանպուլ ղազէթասընէն պէեանընա կէօրէ, մէղքիր հայտուտ ֆըրգասը, 15 նէֆէր Զէրքէստէն միւրէթթէպ օլուպ, պունլար շեգավէթլէրի տայիրէսինի Գարթալ ճիվարընա գատար թէվսի իթմիշլեր տիր։

Զըգան բաղար կիւնիւ, եարը կիճէ բատտէյէրինտէ, պաղը Միւսլիմանլարընն, Նիշան-Թաշը Թարաֆլարընտա պիր Միւսլիման ֆահիշէսինի զաթլ ու թէլէֆ իթտիքլէրինի, վէ գաթիլլէրին ղապըթա թարաֆընտան արանըլըգլարընը, Իսթանպուլ եազըեօր։

Զըգան կիճէ, Թաթավատա սաքինէ պիր գատընէն, եաթաղը եաթաղէն եանընտա, պիր պէյիք իչինտէ եաթմագտա օլան կէլինինին չօճուղու աղլամաեա պաշլատըգընտան, գատըն ուեանմըշ, վէ լամպաեը եագըպ, չօճուղուն եանընա կէլտիկինտէ, դաղտէն լամպա տիւշիպ, քէնտիսի վէ չօճուգ Թուրթուլմուշլար, վէ գատընէն ֆիղան ու ֆէրեատը իւզրինէ, պիչարէնին օղլու վէ կէլինի եէթիշէրէ.ք, ալէվի սէօնտիւրմիւշլեր իսէ տէ, պիչարէ գատընէն սըհհէթի շիմտիլիք թէհլիքէլի պիր հալտէ պուլունմուշ, վէ զէվալը չօճուգ իսէ, սաղ թարաֆընտան եանմըշ տըր։

Լարիսատան ալընան պիր մէքթուպա կէօրէ, Գարտիցա վէ ճիվարլարը, Կոլօստան մատտա, ալաֆօգոստոս 19 տա ասաքիրի Շահանէ թարաֆընտան թախլիեէ օլունմուշ, վէ Եունանիսթանա թէրք օլունան քեաֆիֆէյի արազինին, սեպտ. 15 տէն էվվէլ, Եունան հիւքիւմէթինէ թէսլիմի մուգարրէր պուլունմուշ տուր։

Միւնթէֆիգ թարաֆլարընտա խայլիճէ պիւյիւք հարաքեաթը ասքէրիեէ իճրասընա մէճպուրիյյէթ հասըլ օլտուղու, էն եէնի խապէրի մուհիմմ տիր։ Պու պապատ մալիմաթը ըէսմիեէ ալընմամըշ իսէ տէ, ալտըղըմըզ մալիմաթը աթիեէ շայեանը միւսուգ տուր։

Պաղտատ վիլաեէթի գօմանտանը Հիւսէյին բաշա հազրէթլէրինին գօմանտալարընտա պուլունան ասաքիրի Շահանէյին իւզէրինէ, Սէյյատանամմահէլլատ Միւնթէֆիքլիլէր խայլիճէ քիւլիեէթլի օլտուգլարը հալտէ, հիւճում իթմիշլեր տիր։

Հապէշ էշգբեասընտա մէշհուտ օլտուղու իւզրէ, պունլար տախի ասաքիրի Շահանէ եէտինտէ պուլունան Հէնրի Մարթինի թիւֆէնքէրինին գուրշուն մէնզիլի պայիտ օլմագ ճիհէթիյլէ, եէտլէրինտէքի թիֆֆէնքլերին գուրշունլարը, ասաքիրի շահանէ սաֆֆիլարընա եէրիշինճէեէ գատար, ասաքիրի միւնթազամանընն գուրշունլարընա հէտէֆ օլմագ իչին, էօնլէրինէ տէվլէր գաթմըշլար տըր։

Տէվլէրին միգտարը, պէշ պին լատատէսինտէ պուլունտուգու ճիւմլէի մուհագագաթտան տըր։ Պու հիւճում իւզէրինէ, խայլիճէ չիատէթլի պիր մուհարէպէեէ իպթիտար օլունուպ, մուհիմմ մանօվրալար իճրա գըլընմըշ տըր։

Մանսուր բաշա իլէ մախտումու վէ Նասրը բաշանընն թօրնու Միւնթէֆիգլիլէր միեանընտա, գօմանտանլըգտա պուլունմուշլար տըր։

Նասրը բաշանընն թօրնունա պիր դուրշուն իսապէթիյլէ իթլաֆ իտիլմիշ, վէ Մանսուր բաշանընն մախտումու աղրը հալտէ եարալանմըշ տըր։ Նիհայէթքեարտէ, Միւնթէֆիքլիլէր ֆէնա հալտէ մաղլուպ վէ բէրիշան օլուպ, Մանսուր բաշա 100–150 աթլը իյէ ֆիրար իյէ թախլիսի կիրիպան իսէպիլմիշ տիր։

Բուէսսայի աշայիրատէն պիր դաշը տախի տամէնի ամանա թէշէպպիւս իթմիշլեր տիր։ Պունլարընն խութիճվանլարընտան, քէնտիէրի վատար վէ նուգուտ իյէ իղֆալ օլունմուշ օլտուգլարը անլաշըլմըշ տըր։

Տիկէր թարաֆտան Սօյգ.ճէյիս իլէ Նասրիեէ արասընտա, Միւնթէֆիք միւթէասիրլիք վէ միրալայ Ալի պէյ գօմանտասընտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ, օրատա պուլունան քիւլիեէթլիճէ Միւնթէֆիք աշայիրիյլէ պիր պիյիք մուհարէպէեէ կիրիշմիշլեր տիր։

Պու մուհարէպէտէ տախի, ասաքիրի Շահանէ Արապ էշգբեասը շիտատէթլէ թէնքիլ իտիպ, ճիւմլէսի տէխալէթ վէ խութիման իթմիշլեր, վէ իքի մուհարէպէտէ եալընըզ Մէհմէտ Ֆամիլեասընտան 150 քիշի գատար գաշապիրմիշլեր տիր։

Պու մուհարէպէտէ Միւնթէֆիքլիլերին գօմանտասը, Մանսուր բաշանընն քիւչիւք մախտումունտա իմիշ։ Շիմտի ասաքիրի Շահանէ, ֆիրարիլերի թատգիպ իթմէքտէ օլուպ, ֆիրարիլերին հիչ պիր եէրտէ մէլճա պուլամաեաճագլարը ազատէի իշթիպահ տըր։ Պունտան մատտա, պունլարընն ագարաթը սէքուէսթրթահՁընտա պուլունտուղունտան, թարիգի ֆիրարտա նասըլ օլսա պիր չըգար եօլ պուլմալարը միւմքին տէյիլ տիր։

Օրալարճա լազըմ կէլէն թէտասիրի էասիեէյի իսլահիեէնին իթթիխազընա, պու մատտէ վէսիլէյի միւնասէպէ օլուպ, տէվլէթճէ իգթիրա իտէն խուսուսաթ իսլահիեէնին սէրիան իճրաաթընա պաշլանաճագը ազատէի կիւմահ պըր։

(Վ-ՓԷՐ)

ԻԼԱՆ

ԻՍԹԱՄԲՈԼ ԹՐԱՄՎԱՅ ՇԻՐԲԷԹԻ

Պու կիւնտէն իթիբարէն աթիտէքի էշեա միւնագասա իսիլէճէք տիր.

10,000 մէթրո Սիչիլեա քէնար գալընըրըմ թաշը, եախօտ Թրիէսթէ թաշը։

8,000 միւրէպպա մէթրո Սիչիլեա տէօշէմէ գալընըրըմ թաշը, եախօտ Թրիէսթէ թաշը.

350,000 Պանտրըմա կրանիթ թաշը.

12,000 մէշէ աղաճընտան լօնկրին.

6,000 մէշէ աղաճընտան Թրավէրս.

450–500 թօնէլաթօ շիրքէթին գուլանտրը գաչըպտան տէմիր չուպուդլար։

Իշպու միխթէլիֆ էշեանընն չարթնամէսի, բազար վէ եօրթու կիւնլերինէէն մատտա, հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա, սաաթ 1 տէն 3է գատար միւնագասաեա կիրիշմէք իսթէէն զէվաթա թէպլիղ օլունաճաղը իլան օլունուր։

Օգոստոսուն 30 ունճու սալը կիւնիւ, էօյլէնտէն սօնրա, սաաթ 3 տէ, մէճլիսի իտարէյին իքի ազասը իլէ միւնագասաեա կիրիշէն զէվաթ հուզուրունտա, էշեաեը մէզքիւրէնին մէօհիւրլերի չէօպիւլճէք տիր։

ՄԻՐՏԻՐԻ ՈՒՄՈՒՄԻ
Իմ. Ա. ԹՐԻԻԼԷ

Իսթանպոլ, 22 օգոստոս 1881

ԹՐԱՆՍԻԹ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

—

Կէչէնլէրտէ Թրապիզոնուն Թրանսիթ Թիճարէթինճէ վուգուա կէլէն պաղը սուի հարաբեաթը Լէվանթ Հէրալտ զազէթասընտան նագլէն, պիզ վէ սայիր զազէթալար եազմըշ իտիք։ Օլ պապատէ զազէթալարա Ռիւսումաթ էմանէթինտէն աթիտէքի մալիւմաթ վիրիլմիշ տիր քի, էհէմմիյէթի ճիհէթիյլէ այնէն նագլ իտէրիզ։

. . . Նիւմէրօլու զազէթալարը-նըն Լէվանթ Հէրալտտան նագլ իլէ, «Բօթի վէ Պաթում լիմանլարընտան պահրը Հազէզէ վէ Իրանա եօլար եաբըլմագտա օլտուղունտան պահուլա, Իրան Թաճիրլէրի նագլեաթընը օ Թարիգէ տէվր իթթիքլէրինտէն, Թրապիզօն Թարիգինճէ Իրան Թիճարէթինէ գօլայլըգ կէօսթէրիլմէք լիւզումունու պէեան իլէ պէրապէր, Թրապիզօն ռիւսումաթ միւտիրինին, զէմանընըն իշրուպու հալը մէսթիսէ (սէրխոշլուգտա) կիւզար իյլէտիկի եազըլըեօր։»

Մալիւմի ալիէրի տիր քի, տօղրուտան տօղրուեա ագթարմա իտիլէն էշեատան, սէվահիլի տէվլէթի Ալիեէտէ պիր շէյ ալընմատըղը կիպի, կիւմրիւկիւ վիրիլիպ տէ, տախիլի մէմալիքէ իրսալ իտիլճէքլէրտէն ալընան ըէսմին սէքիզտէ պիրի պիթթէվգըճ, եէտիսի Թիճճարա իեատէ օլունուեօր։

Պինաէն ալէյհ, Թրանսիթ մուամէլէսի իչին Թիճճարա միւսաատէ վէ թէսհիլաթ կէօսթէրիլիեօր, վէ Թրապիզօնտան Իրանա կիտէճէք էշեաեը էճնէպիեէտէն իսէ, հիչ պիր ըէսմ ալընմաեօր։ Լաքին պու վէսիլէ իլէ իտխալ օլունուպտա, տախիլտէ սարֆ իտիլէն էշեանըն կէսմրիւկիւնիւ արամաեա տա, ռիւսումաթըն հագգը ինքեար օլունմամալը տըր։ Սարֆիեաթը տախիլիեէնին Թահգըգը իչին, մուգատտէմ ենքէրէրին պաղըլարը շիպհէ իւզերինէ եօգլանըլմագտա իտի իսէ տէ, կէչէնտէ պու միւշքիլաթն տախի տէֆի իչին, իսթէք իտէնլէրին տէնքէրինէ գուրշուն միհր տարաքյա իմրարը սուրէթի գարարլաշտըրըլըպ, իճապ իտէնէրէ թէնպիհաթ իճրա գըլընը իտի։ Պինաէն ալէյհ հագգընա բաղը օլանլար, շու միսիլու թէսհիլաթտան բաղը օլուրլար։ Ամմա արզուսունու իճրա իտէմէեէնլէր, շիքեաեէթ իթսէլէր տէ ճայիզ տիր։ Միւտիրին ահվալինին Թահգըգաթընա իպթիտար օլունմուշ տուր։ Թէնէզզիւլի նագլիեաթա, Վան վէ Մուշ ճիհէթլէրինտէքի գահթըն թէէսսիրաթը, հայվանաթա իրրաս իտէն նօգանընը, վէ Իրան Քիւրտլէրի գրեամքընը տախլի օլաճաղը տա, էտնա միւթալաա իլէ մալիւմ օլաճաղը տէրքեար տըր։

—

Պու մատտէեէ տայիր տիւնքի Լէվանթ Հէրալտ զազէթասընտա տախի պէր վէճհի աթի օգունմուշ տուր։

Թրապիզօնտան Իրանա օլան Թրանսիթ Թիճարէթինին ազալտըլընա տայիր իթթիկիմիզ միւթալաաթըն, տայիրէ յի ըէսմիեէսինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթթիկինէ մէճՇունուզ, վէ էմրի Թիճարէթին իչպու զբյմէթտար շիւպէսինճէ, Պապը Ալինին տէրքեար օլան թէգատտիմ վէ թէվէֆֆիւգիւնիւ իպգա իտէպիլէճէք վասայիթին իթթիբաղ օլունապիլէճէկինի խալիսանէ մէմուլ իտէրիզ։ Զաթէն, Թրապիզն մուխպիրիմիզին իֆատաթը իւզերինէ նազարը տիգգաթը մսխասուսյի ճէլպ իթմէքլէ, մագսէտի եէկեանէմիզ պունտան իպարէթ իտի։ Թրապիզն ռիւսումաթ միւտիրինին ահվալի հագգընտա թէտգիգաթա պաշանըլմըշ օլմասըյլա, շիւպհէսիզ հիւքիւմէթի մէրքէզիեէ, մէզքիւր կէօմրիւքտայիրէսինտէ ումուր ու մէսալիհին նէ սուրէթլէ ճէրէեան իթթիկինէ տայիր մալիւմաթը սահիհէ ախզ իտէճէք տիր։ Պաշըճա մէսէլէ, էմրի Թիճարէթի իպգա իյլէմէք տիր։ Քիմսէ, տէվլէթի Ալիեէնին, Թիճարէթի զայպ իթմէք իսթէտիկի, եախսա պու նիյյէթլէ կէօմրիւքլէր իտարէսինտէ իհմալ վէ թէքեասիլ իւզրե պուլունտուղու իտտաասընտա տէյիլ տիր։ Պու պապատէ պիզ քիմսէեէ լէքէ սիւրմէք իսթէմէյիզ։ Պիզիմ արզումուզ, մուհաֆազասը իչին լազըմ կէլէն ճահտ վէ իգտամ պուլունմատըղընտան, տէվլէթի Ալիեէնին, գըյմէթտար պիր Թիճարէթի զայպ իթմէմէսինտէն իպարէթ տիր։ Թըրանսիթ Թիճարէթինին ազալմասը սէպէպլէրինէ տայիր, Ռիւսումաթ էմանէթի Թարաֆընտան վէրիլէն իյզահաթը գօլայճա դապուլ իտէմէյիզ։ Էրմէնիսթան գահթընը վէ Քիւրտ իսթիլալընը, մէքեարէ հայվանլարընը ազալմասընա սէպէպ օլմուշ օլմալարը խուսուսունա կէլինճէ, պու խուսուսուն, էմրի Թիճարէթին սիւրաթլէ ազալմասը յյա բէք աղ թէալիւգիւ վար տըր։ Պիզ աքս երկիրմի սէնէտէն պէրու Թիճարէթին ազալմասընա պաշըճա սէպէպ, շու տուր քի, Ռուսիա տէվլէթի, տէվլէթի Ալիեէնին կէօսթէրմէտիկի թէսհիլաթը կէօսթէրէրէք, էմրի Թիճարէթի տիկէր պիր Թարաֆա մէյլ իթթիրմիշ տիր։ Մէսէլէ, սատէճէ դօլայլըգ մէսէլէսի տիր։ Շեօյլէ քի էմրի Թիճարէթ տայիմա տահա իյի օլան բիացաեա մէյլ իթթիկինտէն, Իրան Թրանսիթ Թիճարէթի տէ սիւրաթլէ Թիւրքիատը թէրք իտիպ, Ռուսիատա թէվէճճիւհ իթմէքտէ տիր։ Կէրչի ֆէվայիտի թապիկյեէ, տէվլէթի Ալիեէ Թարաֆընտա իսէ տէ, Ռուսիա տէվլէթի պիւյիւք պիւյիւք թէսհիլաթը սանաիեէ իպրաղիյլէ, ֆէվայիտի թապիկյեէնին եէրինի տօպտուրմագտա տըր։ Հալ պու քի Ռուսիա տէվլէթի Թարաֆընտան եաբըլապիլէն շէյ, տէվլէթի Ալիեէ Թարաֆընտան տախի եաբըլապիլիր, վէ պիզ պու խուսուսատա հիւքիւմէթի Օսմանիեէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիշիզ տիր, չունքի պիզ իսքեաթ օլմուշուզ տուր քի, էկէր տէվլէթի Ալիեէ լազըմ օլանը եաբար իսէ, Թրանսիթ Թիճարէթինի թէքրար էլտէ իտէճէք տիր, հալպուքի, էկէր եաբմազ իսէ, իշպու վարիտաթ շիւպէսինի քեամիլէն զայպ իթմիշ օլաճագ տըր։

—

Օգոստոս 15 Թարիխյէ Տէրիսաատէթտէն պիր Լօնտրա զազէթասընա քիշիտէ գըլընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, պաշ վէքիլ Սայիտ բաշա հազրէթլէրի, Իթալիա սէֆիրի գօնթ Դօրթի իլէ վագը օլան պիր միւլագաթընտա, մալիեէ մէսէլէսի հագգընտա մուազզամ տէվլէթլէրին Պապը Ալի իւզերինտէ իճրայի թազեիդ իթմէք ֆիքրինտէն սարֆը նազար իթմիշ օլտուգլարընա տայիր, Մ. Պուրդուն պէեան իթթիկի սէօզլէրտէն սօլսեը իզհարը մէՇՇունիյյէթ կյէմիշ տիր։

Իթալիա սէֆիրի տախի, Մ. Պուրդուն, վագտա զայրի ըէսմի սուրէթտէ վուգու պուլուպ, ֆագաթ մուազզամ տէվլէթլէրին էֆքեարընը միւպէյեին պունունան իֆատաթընը թաստիգ կյէմիշ տիր։

Այնի թէլէկրաֆնամէնին իլավէթէն պէեանընա նէզարէն, Էրզրում ալը ասհապը թահվիլաթ վէքիլէրի մէմուրիեէթինին մուվաֆֆագըյեէթ քէսպ իտէճէկի էֆքեարը, կիւնտէն կիւնէ քէսպի թագվիյեէթ կյէմէքտէ տիր, զիրա մէնապիի տէվլէթի Ալիէնին, պապը մէրթէպէ մէՇՇունկյեէթպախշ պիր սուրէթի թէսվիեէ հուսուլինէ միսալիտ օլտուղու հիսս օլունմագտատը, լաքին պու տա Պապը Ալինին հիւսնի միւրաաթնա միւթէվագգըֆ օլուպ, վէքիլէր իսէ, պու պապատէ թէէմին օլմուշլար կիպի կէօրիւնմէքտէ տիրլէր։

Իսթանպոլտաքի մալիեէ գօմիսիօնու, էվրօբալը վէքիլէրէ պիր վարիաաթ էսամիսի իրաեէ իթմէքլիկի լազըմէտէն կէօրտիւկիւնտէն, Թիւթիւն ինհիսարընա տայիր Մ. Պալթաճինին թագտիմ իթմիշ օլտուղու լայիհանընը պիր սուրէթինի ալմագ իւզրե, Պապը Ալիեէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։

—

Գըպրըստա չէքիրկէ պէլիկէսինին տէֆի իչին, Լէֆգօշատա թէչէքիլ իտէն գօմիթէ, օգոստոսուն 15 ինէ գատար Մակօսա վէ Լէֆգօշա գազալարընտա 300,000 օղդա չէքիրկէ եումուրթասը տէվշիրմիշ տիր։

Եաղմուրլար մէվսիմինէ գատար մուայեէն օլան պիր միեօն օղդա չէքիրկէ եումուրթասը Թօբլանմագ իւզրե, պիր օղդանընը գըյմէթինի պիր զրուշտան իրի զրուշա չըգարմագ լիզումու տիւշիւնիւրմիւշ տուր։

Գըպրըս խտարէսի, քէչի պույնուղարընընը խամ օլտուգլարը հալտէ, տէվշիրիլմէլէրինի մէնն իթմիշ տիր։ Քէչի պույնուղու մահսուլաթը, սէնէյի հազըրէտէ 60,000 Հալէպ գանթարը Թախմին օլունմագտա օլուպ, պիր գանթարը 21–22 զրուշա իմիշ։

—

Մալթէրէ եաղընլարընտա, Պօսթանճը պաշը տէնիլէն մահէլլատէքեային պիր խէնտէքտէ, չէնտ կիւն ագտէմ Սալիհ նամընտա պիր քիմսէնին նաշը պուլունուպ, եիզիսնիւն իրի եէրինտէն աթէշլէ վուրուլմուշ, վէ գարընընա պիր պըչաղ սօղուլմուշ օլտուղու կէօրիւլմիշ տիր։

Գաթիլին քիմ օլտուղու, վէ ճինանեէթին սէպէպի նէ իտուկի մալիւմ տէյիլ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

—

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՌ ԱԶՆԻՒ ՄԱՍԻՍ

—

2962 թիւ Մասիսի շաբաթական տեսութեան վերջին հատուածը, որ Կիլիկիոյ Կաթուղիկոսութեան մասերս Բ. Դռնէն շնորհուած Պէրաթին առթիւ քննադատական լեզու մը գործածելով փոխանակ ճշմարտութիւնը պաշտպանելու թիւրիմացութեամբ մը Հայ հասարակութիւնը յուզելու նպատակին ծառայած է, կարժէ որ համառօտիւ իւր պատասխանն ընդունի։

Մասիս առանց յիշելու թէ Հայոց Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսունը առկէ առաջ քանիցս անգամ ստացած են իւրեանց պէրաթին առանց միջամտութեան Ազգ. Պատրիարքարանի Կ. Պոլսոյ, պրոսոֆոր և հանրագիտարանագէտ Յեռանդ կանուանէ Վեհ. Կաթուղիկոսին Կիլիկիոյ առանց Պատրիարքարանի միջամտութեան զիւր Պէրաթին ուղղակի Բ. Դռնէն ստանալն։

Մասիս զԿիլիկիոյ Վեհ. Կաթուղիկոսն իւր Պէրաթը իւր ձեռքով առնելու հարկադրող պարծանքը յաջող իւր ընթերցողաց թեթեւ բան մը ցուցունելու համար «մինչև ցարդ Պէրաթին առնուած չը լինելն է» կըսէ, իսկ ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթուղիկոսին գահակալութեան թուականէն ի վեր Սէջմիածնի Վեհ. Կաթուղիկոսին (անշուշտ իւր Սինոդին համահաճութեամբ և համաձայն որոշմամբ) Կիլիկեան Աթոռոյն՝ Կաթուղիկոսութեան և ժողովրդեան տուած հրամանները, հեռագրերը, նվէրները, դրեալ եւայլն հակաքրիստոնէական և հակազգային ածականները։ Ընդէ՞ր արդեօք ամենայն անաչառութեամբ չ՚յիշեր էջմիածնական սոյն յախուռն յարձակմանց դէմ փոխանակ զԿիլիկիոյ դժբաղդ Աթոռն և Կաթուղիկոսութիւնն պաշտպանելու, Ազգային Կեդրոնական իշխանութեան խոր լռութիւն պահելն. չէ՞ որ լռութիւնը հաւանութիւն ըսել է, չէ՞ որ անիրաւութեան մը դէմ լռելն, զայն քաջալերել ըսել է։ Ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք Արարատեան Ներկայ Վեհ. Հայրապետին և Նորա Սինօդականաց Եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան Նորատիպ Մաշտոցին մէջ զԿիլիկեան Աթոռն և Կաթուղիկոսութիւնն վերոյիշեալ մակդիրներով մերժած լինելն. և ըստ այնմ Եպիսկոպոսացուներէն ոմանք առնուլն նախ քան զձեռնադրութիւն, և Ազգային Կեդր. Իշխանութեան Արարատեանց այս ամեն հակազգային և հակաքրիստոնէական ձեռնարկներն գիտնալով հանդերձ ամենայն խղճի հանգարտութեամբ դիտելը լռելն, չէ՞ որ իշխանութիւն մը ամեն բանէ առաջ զզրկեալն և զզրպարտեալն պաշտպանելու կոչումն ունի և միանգամայն պարտական է։ Ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք թէ՝ Ազգ. Կեդր. Իշխանութիւնը փոխանակ իւր այս վեմ պարտաւորութիւնը 'ի գործ դնելու և փոխանակ զԿիլիկեան Աթոռն և Կաթուղիկոսութիւնն ազգին բաղձանաց և իւր շուայլօրէն խոստմանց համեմատ պայծառ դիրք մը վերածելու Կիլիկիոյ Կաթուղիկոսութեան դարաւոր իրաւասութիւնները առնելն գրաւած է, և իւր (Կեդր. վարչութեան) 1876 ին խմբագրած ու վաւերացուցած «Հրահանգ Կիլիկիոյ» կամ «յաւելուած Սահմանադրութեան» անուն ծրագրովն զԿիլիկեանԿաթուղիկոսութիւնն չընչին վանահայրութեան մը կերպարանք մուցուցած է։ Ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթուղիկոսին յիշեալ ծրագրին դէմ ամբողջ եօթն տարիէ 'ի վեր առ Ազգ. Կեդր. վարչութիւնն ղրկած բողոքագրերն և նոցա բարձի թողի ձգուած լինելն։ Ընդէ՞ր արդեօք չ՚յիշեր Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթուղիկոսն առ Կեդր. վարչութիւնն ըրած իրաւացի բողոքներն Արարատեան Վեհ. Կաթուղիկոսին Կիլիկեան Աթոռոյ և Կաթուղիկոսութեան մասին բռնած զարտուղի ընթացից դէմ. և նոյն բողոքոց Ազգ. Կեդր. վարչութեան Բ. Ատենին առջեւ անլսելի մնալն։ Ընդէ՞ր արդեօք չ՚յիշեր թէ Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթուղիկոսն Պոլիս եկաւ և ուղղակի առ Կեդր. վարչութիւնն դիմեց Կիլիկեան թեմական ժողովոյ մի տեղեկագրովն և Կեդր. վարչութիւնն յիշեալ տեղեկագիրը ընդունելով ըստ սոյն դարմաններ խորհելէ առաջ իւր Կրօն. ատենին ձեռքով զԿիլիկեանԿաթուղիկոսութիւնն Արարատեան Կաթուղիկոսութեան հրամանին ենթարկող պայմանագիր առաջարկեց առ Նորին Վեհ. Սրբազնութիւն։ Ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք Նոյն Կրօն. ատենին անդր քան զիրաւասութիւնն իւր Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Հայրապետ մը իրրեւ պարզ քահանայ մը քննադատութեան ենթարկելն ևն. ևն։ Ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթուղիկոսին առ Կեդր. վարչութիւնն մատուցած վերոյիշեալ տեղեկագրին պատասխանի փութացումը քանիցս անգամ թէ բանիւ բերանոյ և թէ պաշտօնական գրութեամբ խնդրուած ըլլալով հանդերձ 6–7 ամիսներէ վերջ հազիւ հազ 74 ի ծրագրին յարեւ նման պատասխան մը տուած ըլլալը։ Ընդէ՞ր չ՚յիշեր արդեօք Կիլիկիոյ Կաթուղիկոսութեան դարաւոր իրաւասութեանց հակառակ Ազգ. Կեդր. վարչութեան զանազան ձեռնարկները, որոց նկարագրութիւնն եթէ ընեմք հատորներ կ՚կազմեն . . . ։

Մասիս կըսէ թէ՝ «Տ. Մկրտիչ իւր կաթողիկոսական օծումը փութացուցած է առանց Կիլիկիոյ գրոծոց վրայ համաձայնութեան մը գալու Պատրիարքարանին հետ և այլն։ Նորին Վեհ. Սրբազնութիւնը սիրտ չէր կաթողիկոսական տիտղոսին, և նորա անուանական տրտունին, որպէս զի ինքը օծումը փութացուցած ըլլայ, և ընդհակառակ զինքն ընտրող ժողովը բանբերանոյ և գրաւոր և միանգամառ Կեդր. վարչութիւնն հեռագրաւ և նամակաւ հրաժարական տուած է քանիցս անգամ, և չէ դադրուցուած, և զնորին Վեհ. Սրբազնութիւնն օծող եպիսկոպոսներն ալ Ազգ. Կեդր. վարչութիւնը ղրկուած գործակատար սրբազան եղած է, ուստի դիւրին է հասկացնել թէ օծման փութացումը Կաթողիկոսի աճապարանքն է, թէ Կեդր. վարչութեան. և այլն։ Պատրիարքարանի հետ առանց համաձայնութեան օծման փութացման մէջ եթէ պատասխանատուութիւն մը կայ, առ ո՞րս կը վերաբերի, առ Կեդր. վարչութի՞ւնն թէ առ Վեհ. Կաթողիկոսն Կիլիկիոյ։ Մասիս կըսէ թէ «երբ մեր ազգունիմք Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսի պատասխանը անձ մը. մոռացելու կամ՝ է, թէ Պէրաթն ուղղակի ձեռքերեալ համար ի՞նչեր ըսած է։ Դրան ընդդէմ Ազգ. Պատրիարքարանի»։ Թո՛ղ լաւ գիտնայ Մասիսի ազնիւ խմբագրութիւնը թէ Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոսն ընդդէմ Ազգ. Պատրիարքարանի և համայն ազգութեան շահուց երբէք բան խօսած չէ առ Բարձր. Նախարարս. միայն երբ Նորին Վեհ. Սրբազնութիւնը ըստ յանձնարարութեան Ամեն. Սրբազան Պատրիարքի Բարձր. Նախարարաց հետ տեսնուելու պատիւը ունեցած է Կիլիկիոյ աթոռոյն ուերակայ նորոգման և կաթողիկոսութեան բարոյական և նիւթական ձեռնտուութեան կարօտ լինելն հասկցնելու համար, նոցի բարձրութիւնք հարցուցած են թէ «լրագրաց մէջ կը կարդացուի թէ զԿիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնն էմիածնի կաթողիկոսութեան հնազանդեցնելու համար պայմանագիր առաջարկեր է Զեզ Ազգ. Պատրիարքարանը. ստո՞յգ է ասիկայ» ան. շուշտ Նորին Վեհ. Սրբազնութիւնն ալ սուտ չխօսելու համար ըսած է թէ՝ «այո՛, առաջարկեցին այնպիսի պայմանագիր մը, սակայն ես հերքեցի» արդ պէտք է քննել թէ ո՞վ է մեղաւորն. ասանկ փափուկ ժամանակ մը այնպիսի պայմանագիր մը առաջարկո՞ղն, թէ հերքողն. ո՞վ է մեղաւորն, զնոյն պայմանագիրն (¹) հրատարակութեան տուո՞ղն թէ ըստ վերոյիշեալին հարցանողաց պատասխանողն, ահա այս կէտն ալ ողջամիտ ընթերցողաց անկողմնակալ դատողութեանց թողլով կը վստա-

(¹) Հաւատարիմ անձերէ լսուած է որ յիշեալ պայմանագրին ի լրագրս հրատարակութիւնը Ազգ. Կեդր. վարչութեան հրամանաւն եղած է։

հացնեմ Մասիսի ազնիւ խմբագրութիւնը թէ Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոսն իւր ճանչցած եկեղեցականաց նման ո՛չ փառասէր է, ոչ անձնական նպատակի և շահու կը ծառայէ, և ո՛չ ազգային ներկայ և ապագայ շահուց հակառակ է. կընդունի «պարտք և իրաւունք» ի սկզբունքը. միայն ինքզինք յանիրաւի ճնշմանց տակ ենթարկել։ Առայժմ այսչափ։

10 օգոստ. 1881 Ե. Ա. Սարգիսեան
Կ. Պոլիս

(Տէնէէ Նէ-ԻԷՏԷՆ պէՏԷյէ)

Գ. 20 սկէ ժամացոյց. — Թուականէս երկու տարի առաջ Նախորդ Արարատեան Ընկերութեան որոշմամբ Գ. Պետրոս Վասիլեան 1879 մայիսի ռէնէյս է Տաւրոս առաջին անգամ ըլլալով առանց սէնէփէր վրայորդեան. իւր առաջին վեցամեայ պատուիրակութեան մէջ հիմնեց մէկ վարժարան ի Բերին (Զարսանճագի), մէկ վարժարան ի Խուբա և երրորդ ալ Զմշկածագ որ ձմեռուան վրայ հասնելովը կիսակատար մնաց։ Արարատեան Ընկերութեան Ընդհ. ժողովը իւր պատուիրակին մինչեւ ի Վան ուղեւորութեանը, Ընկերութեան վարժարանաց ըրած այցելութեանց և ի Տաւրոս կարգադրած գործոց տեղեկագիրները քննելով՝ ի նշան իւր երախտագիտութեան ուղեց յիշատակ մը նուիրել քաջալերելու համար անձնուրացութիւն մը որ հազուագիւտ է մեր մէջ և Մեծ. Նորատունկեան Գաբրիէլ, Շաշեան Պետրոս, Նազարեան Տիրան էֆէնտիներէ բաղկացեալ յատուկ յանձնախումբ մը կարգեց պարտուպատշաճը տնօրինելու համար։ Յիշեալ յանձնախումբը յանուն և ի դիմաց Արարատեան Ընկերութեան «Յիշատակ երախտագիտութեան» խորագրով ժամացոյց մը նուիրեց զոր ոչ ոք կրնար մտաբերել թէ երկու տարի յետոյ Մեծ. պատուիրակին վեցամեայ անվարձ աշխատութեան փոխարէն Գ. Նիկողոսեանի մը կողմանէ այսքան քննադատութեան արժանի պիտի լինի եղեր և 1880 յուլիս 13ի Տնօրէն ժողովը պատասխանատո՞ւ այդ գործողութեան։

Գ. 38 սկէ Տնօրէն ժողովէ բնակութեան վրայ Օրթաքէօյ. — Տնօրէն ժողովոյ անդամոց մեծամասնութիւնը Օրթաքէօյ լինելով և շաբաթը երկու երեք դիշեր նիստ ընելու պարտաւորեալ, հարկ կը հեռաբնակ երկու անդամոց յատուկ ննջելու սենեակ մը պատրաստել, սոյն սենեկի կահաւորութեան և ինամեայ բնակութեան համար միայն 10½ ոսկի վճարուած է Վասիլեան էֆէնտիի և ոչ թէ 38½ ոսկի Գ. Դ. Նիկողոսեանի գրածին պէս։

Ե. Լբաէրոյ բաժանորդագրութեան 30 սկէ. — Նախորդ երից ընկերութեանց օրով լրագրոյց բաժանորդագրութեան գումարը 30 ոսկիի հասնելով, Տնօրէն ժողովը երբ պաշտօնի անցաւ, սոյն ծախուց մեծագոյն մէկ մասը եղած գտաւ։ Կեդր. Երես. ժողովը չմերժեց սոյն վարկը անցեալ շրջանի համար և ներկայ շրջանի համար ալ նոյնը անփոփոխ ընդունեց։

Գ. յօդուածագիրը Ընկերութեան պիւճէի օրինակ մը ձեռքն առնելով և առանց զայն լաւ մը ուսումնասիրելու՝ այլ աչէն ձախէն խառնափնթոր իւր հաւաքած տեղեկութիւնները չարամտաբար զարդարելով Սպանիական դեղեցիկ դղեակ մը շինած է կարծելով թէ Կ. Պոլսոյ Հայն իւր ամեն ըսածին իբր զինուորական հրամանատարի մը հաւատք պիտի ընծայէ։ Գ. յօդուածագիրը պէտք էր գիտնալ թէ, այլ է պիւճէ որ ենթադրական հաշիւ ըսել է, և ա՛յլ է հաշուեկշիռ որ իրական հաշիւ ըսել է, և կամ պէտք է որ չգիտցած խնդրոյն մէջ ամենեւին չմտնար։

Պիւճէի յանձնաժողովոյ անդամք, Տեարք

Վասեմ. Մի.քայէլ էֆ. Փորթուգալ
Մեծ. Յովհաննէս » Պոյաճեան
» Թովմաս » Եսայեան

Տնօրէն ժողովոյ հետ յարմար տեսան որ կեդրոնական ծախքը «վարչական» և «ընդհանուր ծախք» անուամբ երկու մասնաւոր գլուխներու բաժնուի, որոց բովանդակութիւնը թէ և շուրջ 1,000 ոսկի, բայց երկու երրորդէն աւելին կը պատկանի գաւառաց և ոչ թէ կեդրոնին ծախուց։ Արդ վարչական ծախուց գլխոյն մէջ նշանակեալ 623 ոսկիէն՝ 180 ոսկի դիւանապետի ծախքը խնայուած է արդէն. Գ. Դ. Նիկողոսեանէ դատափետեալ Տնօրէն ժողովոյ ջանիւք, յետոյ ընդհանուր ծախուց Բ. գլխոյն մէջ մարմնամարզի դասատուին ալ իբր կանխավճար և ուղեւորութեան ծախք վճարեալ է միայն 34 ոսկի և ոչ թէ Գ. յօդուածագրին ըսածին պէս 70 ոսկի, որ պիւճէին մէջ երեւցած տարեկան թոշակն է։ Իսկ այդ մարմնամարզի դասատուն իւր պաշտօնատեղին հասնելէն քիչ օր ետքը անհետացեր է, այդ վերաբերութիւն չունի ամենեւին Տնօրէն ժողովի հետ որ ազգին մէջ յոյժ պատկառելի անձանց կարծիքն առնելէ յետոյ ուղարկած էր այդ դասատուն իւր յօժար կամօք, բայց սա խարէութիւն գործեր է, միթէ Տնօրէն ժողովն է պատասխանատու։ Դարձեալ պիւճէի մէջ 50 ոսկի այլեւայլ ծախք զրուցուեր է «հաշիւներից կարճ պրծնելու համար» ըստ յօդուածագրին։ Այդ 50 ոսկին կը ներկայացնէ՝ ի Հայաստան և ի Կիլիկիա ուղարկելի, տարին առ նուազն 18 մնաուկ դպրոցական պիտոյից համար լինելիք ծախք, ինչպէս մնաուկներու շինութեան, փոխադրութեան, մաքսի, նաւուղչէք ևն. ևն։ «Այս բոլոր սոսկալի ծախքերը անելուց հետոյ» ըստ պարոն յօդուածագրի, Կիլիկիայի գիւղային վարժարանի ուսուցչին 180 ոսկի է նշանակում—ո՞վ—անշուշտ Տնօրէն ժողովը. Զէ յիթունի մէջ նախորդ Կիլիկեան ընկերութեան օրով հաստատուած երկոտա վարժարանի մը համար Տիկին և Պարոն Այլահվերտիեան վարժուհի և վարժապետ ուղարկուած են այն ընկերութեան կողմանէ 180 ոսկի տարեկան թոշակով. Տնօրէն ժողովը երբ պաշտօնի անցաւ հաստատեց զիրենք իրենց պաշտօնին մէջ նկատելով որ յոյժ դժուարին էր—եթէ ոչ կարելի—նուազդնով նոյնչափ ձեռնհաս այր և կին մը գտնալ և յաջողիլ ղրկել Զէյթունի նման դժուարակեաց բայց կարեւոր կեդրոնի մը մէջ զոր Գ. քննադատը գիւղ կ՚անուանէ։ Գալով 100 ոսկի թուաբանութեան ուսուցչի համար վճարեալ գումարին, մենք պիւճէի մէջ էր նոյնութեամբ այդպիսի գումար մը չի տեսանք որ պատասխանենք, կ՚երեւի թէ սա ալ Գ. յօդուածագրին արեւելեան բեղմնաւոր երեւակայութեան արդիւնքն է. իսկ երբ Գ. Նիկողոսեան մոռնալով 18է աւելի վարժարանաց մէջ բազմաթիւ դասատուաց փոքր ռոճիկները և ամսական 7–8 կամ աւելի ոսկի ստացող մի քանի անհրաժեշտ դասատուաց խօսքը կընէ և կը յաւելու թէ «այսպիսի ռոճիկներ Ռուսահայերի մէջ անգամ չեն ստանում համալսարաններում ուսում աւարտածները». մենք կը զարմանանք իւր այդ ըսածին, զի փորձով գիտեմք թէ երբ երկու տարի առաջ — Արարատեան Ընկերութիւնը Թիֆլիզեցի մանկավարժի մը հետ բանակցութեան մտաւ պաշտօն յանձնելու նմա Վանայ վարժապետանոցի մէջ, ամսական 25 օսմ. ոսկիէ նուազ գումարով կարելի չեղաւ հաճեցնել զինքը։

Ահա այս կերպով Գ. յօդուածագրի զրպարտութեանց մի առ մի պատասխանելէ յետոյ, պատուարժան ընթերցողաց կը թողում իւր ամեն գրութեանց արժէքը ըստ այսմ դնահատելու, գրութիւնք որք կեղծ ու պատիր փաստերու և անհիմն թուանշաններու վրայ հաստատեալ, գրողին թշնամական ոգւոյն և թունաւոր դրչին արդիւնք լինելն միայն կը հաստատեն։

Տնօրէն ժողովս պարտ կը համարի այս առթիւ յայտարարել նաեւ թէ ինքը բանակցուոյ մէջ մտնալու ոչ փափաք և ոչ դիտաւորութիւն ունենալով, նմանօրինակ բանդագուշանաց այսուհետեւ չի կրնար պատասխանել և անոնք որ կը կարծեն թէ այսպիսի յօդուածներով պիտի կարենան հասարակութիւնը խաբել և զմեզ անուանարկել, կը յիշեցնեն մեզ Յոյն իմաստասիրի մը սա խօսքը, «Թէ ի՞նչ է ստախօս անձանց շահը — այն է որ ճշմարիտ ալ ըսեն՝ մարդ իրենց խօսքին երբէք չի հաւատար։»

Ընդունեցէք, Տէր Խմբագիր, մեր ակնածու յարգանաց հաւաստիքը։

Ի դիմաց Միացեալ Ընկերութեանց Նախորդ Տնօրէն ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ
Զարեհ Շէյլանեան Յովհան. Թորոսեան

Երէկ, Վանէն Գաւառական ժողովոյ անդամոց մեծամասնութեան ստորագրութեամբ Պատրիարքարան եկած հեռագիր մը Պ. Մկրտիչ Փորթուգալեանին Կ. Պոլիս կոչուիլը կը խնդրէ, նոյն իսկ ընկերութեան դպրոցներուն ապահովութեան համար։ Տեղւոյն Կրօնական և Քաղաքական ժողովոց կողմէ եկած տեղեկագիր մ՚ալ Ս. Բարթուղիմէոսի վանքին խնդրոյն վրայ բացատրութիւններ կուտայ, որոց նայելով, Դեր. Առաջնորդական Փոխանորդն քսան արժանւոյն պաշտպաններ է ընկերութեան հաստատութիւնները, բայց Պ. Մկրտիչ Փորթուգալեան դժկամակեր է երթալ ի Ս. Բարթուղիմէոս։ Երէկ Վանեցի պատուաւոր վաճառականաց ալ եկած հեռագրեր Պ. Մկրտիչ Փորթուգալեանին Վանէն հեռացումը կը խնդրեն։ Այս մասին յետոյ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ կուտամք։

* *

Սեբաստիայէն հետեւեալ հեռագիրն եկած է առ Ս. Պատրիարքն, և մէկ օրինակն ալ մեզ ուղղուած է.

«Ըստ հրատարակութեան Մասիսի կը տեղեկանամք թէ Յունաց Ս. Պատրիարքը նամակ մը խնդրած է Ձեր Բարձր. Սրբազնութենէն՝ Սեբաստիոյ Հայոց գերազանցաւունը Յունաց չնորհել։ Հայ ժողովուրդն իւր դարաւոր սեփականութիւնն եղող և իւր նախահարց արիւնով շաղախեալ նիւթական հողը բնաւ ձեռքէ չկրնար հանել։ Եթէ Յոյն ժողովուրդն անկարող է, Հայերը կրնան ի սէր քրիստոնէական եղբայրակցութեան մի ուրիշ հող գտնելով նուիրել։

«Ի դիմաց Սեբաստիոյ Հայ ժողովրդեան
(Ստորագրեալ)
Գրիգորեան, Շահինեան, Փոլոսեան, Աջիանեան, Գարագեհեան։»

Այս մասին կը գրեմք յետոյ։

* *

Պատրիարքարանը Սեբաստիայէն քաշուած Թուրքերէն հեռագրոյ մը պատճէնը կը հաղորդէ մեզ, ստորագրեալ տեղւոյն Հայ, Յոյն, Կաթոլիկ և Բողոքական հասարակութեանց ժողովներէն, յորում Սեբաստիոյ նահանգին մէջ տեղի ունեցած սպանութեանց և այլ չարագործութեանց հաշիւը կը տուի, և այս կարգի չարագործութեանց օր ըստ օրէ բազմանալէն կը գանգատուի։ Աւասիկ հեռագրին պատճէնը.

«Մէրզիֆոնի Թագտիմի Խաքիքայի ալիէրի գըլընան ճէտվէլտէ մուհարրէր վէ մուրագգամ 208 նէֆէր մաղտուլ (կողոպտուած) վէ 36 մէճրուհ վէ 12 նէ-

---

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

(47)

—

Պէշ տագըդա տահա կէչտի, պատէհու իքինճի տէֆա պէօյլէ պիր սէս իշիտիլտի, լաքին պու տէֆաքի օրմանատան չըդմագտա իտի։

Մէլալարըն իքի մուխալիֆ թարաֆտա պուլունտուղլարը պունտան անլաշըլըը։ Շէօյլէ քի պաղըլարը Կուտեանիլանէն գարշը եաղընտա պուլունտուղլարը հալտէ, Մէրքիւցցանէն քէշֆ իտէմէմիշ օլտուղու տիկէրլերի իսէ, օրմանտան կէչմէքտէ իտիլէր։

Պու հալտէ մէսէլէ պիւսպիւթիւն տէյիշիլիպ, ավճըլարըն, արթըգ հիւճում թասավվուրունտան ֆէրաղաթ կէլէրէք, ըէվիշի հալէ նէզարէն, քէնտիլէրինի միւտաֆտա իթմէք լազըմ կէլմէսի իճապ իթտի։

Զիֆթիլիքեաթ սահիպի, քէնտինտէն զիեատ դըզընը տիւշիւնէրէք,

—Գո՛րա, տէտի, սէսինի պիր աղ եիւքսէքճէ չըգարարագ, սէն օրատա՞մըսըն։

—Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, պուլունտուղու մէվգըտան։

—Իշիթտի՞ն մի։

—Էվվէթ։

—Էյ անլասը՞ն մը։

—Էվվէթ, մէմուլիմիզին դայրի պիր վիզիթատա միւնթազընը օլտուղումուզու անլատըմ։

—Պու հալտէ էմրի միւտաֆտա իւզրէ պուլունմայըրմըզ լազըմ տըր։

—Մէլալարընն պիզէ հիւճում իտէճէքլէրի զանընտա՞ մը պուլունուեօրսունուզ։

—Պու ճիհէթ իհթիմալտէն տէ օլմասա, միւմքիւն տիւր, զիրա սուսուզլուգ պունլարը գուտուրթմուշ սուր, վէ պիզ տէ պունլարա նէհրին եօլունու գարաթմըշըզ տըր։

—Բէք իյի, էֆէնտի բէտէր, էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, պունլարը լաեբգըյլա իսթիգպալ իթմէքիկէ հազըր պուլունալըմ։

Կէնճ գըզ, շու սան սէօղլէրի հէնուզ իքմալ իթմէքտէ իքէն, եէնիտէն վէ տահա եագընտան իքի ինիլթի տահա իշիտիլտի։

Պու հալտէ տիւշմէնլէր տայիմա արթմագտա օլուպ, վէ ճանվէրլէրին իսէ, գաեալար վէ չալը չըրբըլար իլէ իհաթա իտիլմիշ օլան ապարի իւզէրինտէ, քիմսէ թարաֆընան կէօրիւլմէեէրէք, ավճըլարա բէք եագըն կէլէպիլմէլէրի իհթիմալտէն պուլունտուղունտան, Ռիշար Պէրնիէ քէնտի քէնտինէ,

—Նիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ, վէ Գօրաեը հէր կիւնա մուխաթարատան նա՞սըլ մուհաֆազա իտէճէյիզ, տէեու տիւշիւնմէքտէ իտի։

Ռիշար, պու սիւալինին ճէվապընը պուլմազտան, Մէրքիւցցա, եիւքսէք օթլար արասընտան սէսսիզճէ կէչէրէք, մէրգումուն գարդիւնքն է. իսկ երբ Գ. Նիկողոսեան մոռնալով 18է աւելի վարժարանաց մէջ բազմաթիւ դասատուաց փոքր ռոճիկները և ամսական 7–8 կամ աւելի ոսկի ստացող մի քանի անհրաժեշտ դասատուաց խօսքը կընէ և կը յաւելու թէ «այսպիսի ռոճիկներ Ռուսահայերի մէջ անգամ չեն ստանում համալսարաններում ուսում աւարտածները». մենք կը զարմանանք իւր այդ ըսածին, զի փորձով գիտեմք թէ երբ երկու տարի առաջ — Արարատեան Ընկերութիւնը Թիֆլիզեցի մանկավարժի մը հետ բանակցութեան մտաւ պաշտօն յանձնելու նմա Վանայ վարժապետանոցի մէջ, ամսական 25 օսմ. ոսկիէ նուազ գումարով կարելի չեղաւ հաճեցնել զինքը։

Ահա այս կերպով Գ. յօդուածագրի զրպարտութեանց մի առ մի պատասխանելէ յետոյ, պատուարժան ընթերցողաց կը թողում իւր ամեն գրութեանց արժէքը ըստ այսմ դնահատելու, գրութիւնք որք կեղծ ու պատիր փաստերու և անհիմն թուանշաններու վրայ հաստատեալ, գրողին թշնամական ոգւոյն և թունաւոր դրչին արդիւնք լինելն միայն կը հաստատեն։

Տնօրէն ժողովս պարտ կը համարի այս առթիւ յայտարարել նաեւ թէ ինքը բանակցուոյ մէջ մտնալու ոչ փափաք և ոչ դիտաւորութիւն ունենալով, նմանօրինակ բանդագուշանաց այսուհետեւ չի կրնար պատասխանել և անոնք որ կը կարծեն թէ այսպիսի յօդուածներով պիտի կարենան հասարակութիւնը խաբել և զմեզ անուանարկել, կը յիշեցնեն մեզ Յոյն իմաստասիրի մը սա խօսքը, «Թէ ի՞նչ է ստախօս անձանց շահը — այն է որ ճշմարիտ ալ ըսեն՝ մարդ իրենց խօսքին երբէք չի հաւատար։»

Ընդունեցէք, Տէր Խմբագիր, մեր ակնածու յարգանաց հաւաստիքը։

Ի դիմաց Միացեալ Ընկերութեանց Նախորդ Տնօրէն ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ
Զարեհ Շէյլանեան Յովհան. Թորոսեան

Երէկ, Վանէն Գաւառական ժողովոյ անդամոց մեծամասնութեան ստորագրութեամբ Պատրիարքարան եկած հեռագիր մը Պ. Մկրտիչ Փորթուգալեանին Կ. Պոլիս կոչուիլը կը խնդրէ, նոյն իսկ ընկերութեան դպրոցներուն ապահովութեան համար։ Տեղւոյն Կրօնական և Քաղաքական ժողովոց կողմէ եկած տեղեկագիր մ՚ալ Ս. Բարթուղիմէոսի վանքին խնդրոյն վրայ բացատրութիւններ կուտայ, որոց նայելով, Դեր. Առաջնորդական Փոխանորդն քսան արժանւոյն պաշտպաններ է ընկերութեան հաստատութիւնները, բայց Պ. Մկրտիչ Փորթուգալեան դժկամակեր է երթալ ի Ս. Բարթուղիմէոս։ Երէկ Վանեցի պատուաւոր վաճառականաց ալ եկած հեռագրեր Պ. Մկրտիչ Փորթուգալեանին Վանէն հեռացումը կը խնդրեն։ Այս մասին յետոյ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ կուտամք։

* *

Սեբաստիայէն հետեւեալ հեռագիրն եկած է առ Ս. Պատրիարքն, և մէկ օրինակն ալ մեզ ուղղուած է.

«Ըստ հրատարակութեան Մասիսի կը տեղեկանամք թէ Յունաց Ս. Պատրիարքը նամակ մը խնդրած է Ձեր Բարձր. Սրբազնութենէն՝ Սեբաստիոյ Հայոց գերազանցաւունը Յունաց չնորհել։ Հայ ժողովուրդն իւր դարաւոր սեփականութիւնն եղող և իւր նախահարց արիւնով շաղախեալ նիւթական հողը բնաւ ձեռքէ չկրնար հանել։ Եթէ Յոյն ժողովուրդն անկարող է, Հայերը կրնան ի սէր քրիստոնէական եղբայրակցութեան մի ուրիշ հող գտնելով նուիրել։

«Ի դիմաց Սեբաստիոյ Հայ ժողովրդեան
(Ստորագրեալ)
Գրիգորեան, Շահինեան, Փոլոսեան, Աջիանեան, Գարագեհեան։»

Այս մասին կը գրեմք յետոյ։

* *

Պատրիարքարանը Սեբաստիայէն քաշուած Թուրքերէն հեռագրոյ մը պատճէնը կը հաղորդէ մեզ, ստորագրեալ տեղւոյն Հայ, Յոյն, Կաթոլիկ և Բողոքական հասարակութեանց ժողովներէն, յորում Սեբաստիոյ նահանգին մէջ տեղի ունեցած սպանութեանց և այլ չարագործութեանց հաշիւը կը տուի, և այս կարգի չարագործութեանց օր ըստ օրէ բազմանալէն կը գանգատուի։ Աւասիկ հեռագրին պատճէնը.

«Մէրզիֆոնի Թագտիմի Խաքիքայի ալիէրի գըլընան ճէտվէլտէ մուհարրէր վէ մուրագգամ 208 նէֆէր մաղտուլ (կողոպտուած) վէ 36 մէճրուհ վէ 12 նէ-

---

—Պու հալտէ էմրի միւտաֆտա իւզրէ պուլունմայըրմըզ լազըմ տըր։

—Մէլալարընն պիզէ հիւճում իտէճէքլէրի զանընտա՞ մը պուլունուեօրսունուզ։

—Պու ճիհէթ իհթիմալտէն տէ օլմասա, միւմքիւն տիւր, զիրա սուսուզլուգ պունլարը գուտուրթմուշ սուր, վէ պիզ տէ պունլարա նէհրին եօլունու գարաթմըշըզ տըր։

—Բէք իյի, էֆէնտի բէտէր, էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, պունլարը լաեբգըյլա իսթիգպալ իթմէքիկէ հազըր պուլունալըմ։

Կէնճ գըզ, շու սան սէօղլէրի հէնուզ իքմալ իթմէքտէ իքէն, եէնիտէն վէ տահա եագընտան իքի ինիլթի տահա իշիտիլտի։

Պու հալտէ տիւշմէնլէր տայիմա արթմագտա օլուպ, վէ ճանվէրլէրին իսէ, գաեալար վէ չալը չըրբըլար իլէ իհաթա իտիլմիշ օլան ապարի իւզէրինտէ, քիմսէ թարաֆընան կէօրիւլմէեէրէք, ավճըլարա բէք եագըն կէլէպիլմէլէրի իհթիմալտէն պուլունտուղունտան, Ռիշար Պէրնիէ քէնտի քէնտինէ,

—Նիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ, վէ Գօրաեը հէր կիւնա մուխաթարատան նա՞սըլ մուհաֆազա իտէճէյիզ, տէեու տիւշիւնմէքտէ իտի։

Ռիշար, պու սիւալինին ճէվապընը պուլմազտան, Մէրքիւցցա, եիւքսէք օթլար արասընտան սէսսիզճէ կէչէրէք, մէրգումուն գարմանտան կէչմէքտէ իտիլէր։

Պու հալտէ մէսէլէ պիւսպիւթիւն տէյիշիլիպ, ավճըլարըն, արթըգ հիւճում թասավվուրունտան ֆէրաղաթ կէլէրէք, ըէվիշի հալէ նէզարէն, քէնտիլէրինի միւտաֆտա իթմէք լազըմ կէլմէսի իճապ իթտի։

Զիֆթիլիքեաթ սահիպի, քէնտինտէն զիեատ դըզընը տիւշիւնէրէք,

—Գո՛րա, տէտի, սէսինի պիր աղ եիւքսէքճէ չըգարարագ, սէն օրատա՞մըսըն։

—Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, պուլունտուղու մէվգըտան։

—Իշիթտի՞ն մի։

—Էվվէթ։

—Էյ անլասը՞ն մը։

—Էվվէթ, մէմուլիմիզին դայրի պիր վիզիթատա միւնթազընը օլտուղումուզու անլատըմ։

—Թէտպիրիմ պաշա չըգտը, էֆէնտիմ, չիւնքի տիւշմէն եօլու սարբթտը, տէտի։

—Ֆագաթ թէքրար կէլէպիլիր։

—Պու կիճէ կէլէմէզ . . . Մէլալարա կէլինճէ, անլէր տէ սուսուզլուգլարընը կէչիրմէք իչին, նէհրին, պուրատան պիր ֆարսախ ուզագլըզընտա օլան պիր մահէլլինէ կիտէճէքլէր տիր։ Իմտի, պիզճէ արթըգ մուխաթարա գալմաեըպ, իշիմիզէ պագապիլիրիզ, հէմ աթէշ տէ սէօնմիւշ օլտուղունտան, պիզիմ պուրատա պուլունմամըզ մալիմ օլամազ։

Իսքանեօլուն սէօյլէտիքլէրի սահիհ իտի, չիւնքի Կուեանիլանընն տիկէր թարաֆընտան պիր թագըմ սէսլէր իշիտիլմէեէ պաշլատը քի, պունլար, մէլալարընն եագլաշըգլարընը իմա իթմէքտէ իտիլէր։

Մարսիալ Տէրէյն, պէօյլէ շէյլէրտէ թէճրիւպէքեար օլմաեընտան, կէրչի պիր էյեամ ազիմ գօրգու իչինտէ պուլունտու իսէտէ, սիեահ բարսլարընն, աթէշին զիեալարը յա բիւճաթ իթտիրիլմէսի իւզէրինէ, թէքրար սօղուգ գանլըզընը քէսպ էյլէտի։

Պիր միւտտէթ սօնրա, ավճըլար, ուզագտան տէօրթ ատէտ մէլա կէօրտիւլէր։ Պունլար աթլաեբպ սըչրաեարագ կէլտիքլէրի սըրատա, կիթտիքճէ իւզէրլէրինտէ հուսուլէ կէլմէքտէ օլան մէսէրրէթ հալինտէն, սաչըմըշ օլան թօխումլարընն

ֆէր մագթուլը ճիւղէսի, չէոյլէ քի շու պիր գաշ մահ պէյնինտէ զուհուր իյլէտիկի, վէ կիւն պէ կիւն իթմէքտէ պուլունտուղու լիթճիլ մալիւմաթ արզ ու իֆատէյի ճիւրաթ գըլընտը։ Օլ պապտէ էմր ու ֆէրման։

ԿՆԷ+ ԿՆԷ+ Գ.....ԺՈՂՎԷՅ
ՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ
ԿՆԷ+ ԿԱԹՈԼԻԿ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ԿՆԷ+ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Մ.....)

ՄԻԻՖՍԻՏԼԻՔ

ԷմԹիյեէթէ չաեան մահէլլոէն ալ-սըղըմըզ մալիւմաթա նէզարէն, քիմ պիլիր գանղի ճիզվիթ, վէ միւֆ-սիտ, վէ ֆիլոնէքեար իֆթիրաճը թարաֆընտան, Դ. Նիկողոսեան էֆէնտի ալէյհինտէ, էրմէնի ղազէ-թալարընտա, հիւքիւմէթի Օէնիյ-եէեէ թօգանը պէնալէր տէրճ իթ-տիրիլմէքտէտիր տէյի, հիւքիւմէթէ եալանլար սէոյլէնիլտիկինտէն. վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տախի, պու խուսուս, Ռուսիա տէվլէթի սէ-ֆարէթխանէսինէ թէպլիղ գելը-լըսըղընտան, Դ. Նիկողոսեան էֆէնտի, գօնսօլոսխանէեէ չաղրըլա-ըագ, օլ պապտէ մալիւմաթ իսթէ-նիլմիշ, վէ էֆէնտիի միւմայիէյհ տախի, պիմթապի, հագըդաթը հալի պէեան իլէ, պու կիւնէ գա-տար, տէվլէթի Ալիյեէ ալէյհինտէ, վէ բօլթիգաեա տայիր, տէյիլ պէնալէր, տէյիլ պիր սաթը վէ պիր լուղէթ պիլէ իսթիմալ իմմէմիշ օլտուղունու, վէ պունունտա մուղայիրի օլարագ, պազը միւֆսիտիք վէ ճիզվիթլիք նիւսխէլէրինտէ, քէնտի ալէյհին-տէ, պիր թագըմ թահգիրամիզ պէնալէր կէօրիւլտիւկինիւ սէոյլէ-միշ, վէ թապիաթիյէ, թէպրիսէյի զիմմէթ իչին լազըմ կէլէն թարիդէ միւրաճաաթա մէճպուր օլմուշտուր։

Պու միւֆսիտիքտէն ասըլ մագ-սէտին պիրի տախի, Մասիսի, Հայ-բենիքի, վէ ալէքսուսուս Մանզու-մէմիզի, հիւքիւմէթի Օէնիյեէեէ գարշը պիր մէսլէք թուրմագտա տը տէյի կէօսթէրմէք օլաճաղընտա հիչ շիւբհէ եօգ տուր. հալպուքի, պիզիմ անընմըզ աչդ տը, պիզ տախի, Նիկողոսեան էֆէնտի կիպի, ալէնէն սէոյլէրիզ քի, բօ-լիթիգաեա գարշը, տէյիլ հիչ պիր պէնտ, իլա հիչ պիր սաթը պիլէ տէրճ իթմէմիշիզ տիր, վէ էլպէթ-թէ, պիր կիւն տէյիլ իսէ տիկէր պիր կիւն, ճիզվիթլիք վէ միւֆ-սիտլիք գուեուսունու գազան, պիզ-զաթ քէնտիսի տիւչէճէք տիր։

* * *

Օգոստոս ալաֆրանկա 23 թարի-խիյէ Թէքֆուրտաղընտան Իսթան-պուլ ղազէթասընա եազըլըղընա կէօրէ, միլլէթիմիզ մէքթէպլէրի-նէն թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի չըգան բազար կիւնիւ միւթանթան սուրէթտէ իճրա օլունուպ, Ս. Թա-գաւոր քիլիսէսինին վասի տայիրէ-սինտէ խընճախընճ ճէմիյյէթ թօր-լանմըշ, վէ պու ճէմիյյէթ միեա-նընտա, միւթէսարրըֆ իլէ պէն-պաշը եանգօ էֆ. վէ պազը միլքիեէ մէմուրլարը, պիզիմ վէ միլէթի Ռումիան առաջնորդլարը, Լաթին պաշ բահիպի վէ բէք չօգ միւթէ-պէրան կէօրիւլմիշ տիր։

Ալէքսանտր քեաֆֆէյի շակիր-տան թարաֆընտան քէսպ իտիլէն ֆէվգէլատէ թէգատիւմիւ հէր քէս թահսին իտիպ, շակիրատան քէնտիլէրինէ իրատ օլունան սիւալ-լերէ լսեբզըլլա ճէվապլար վիր-միշլէր տիր։ Ֆրանսըզ լիսանընէն թահսիլինտէ, շակիրտէր ֆէվգէ-լատէ արզու վէ զայրէթ կէօսթեր-մէքտէ տիրլէր։

Մուալիմլէր վէ շակիրտէր թա-ռաֆընտան պազը նութգլար իրատ իտիլիպ, Նէճիպ պէյ իսէ պիզիմ վէ Ռում միլէթի առաջնորդլարը տախի ճէվապէն թէզվիդ աթամիզ նութգլար իրատ իյլէմիշլէր տիր։

Թէվզիի միւքեաֆաթատան սոնրա, շակիրատան ժիմնասթիգ թալիմլերի իճրա իմմիշլէր, վէ պուտէհու, քեաֆֆէյի տավէթլիլէր, մէՇուն-նէն վէ մէսրուրէն տաղըլմըշլարը։

* * *

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ տէրճ իտի-լէն Միացեալ ընկերութիւնա տա-յիր պէնտին սոն սաթըրընտան իլքի սաթը էվվէլքի սաթըրընտա պու-լունան «Հալսանիրան» լուղէթի, «Հարուստներուն» օլաճագ տը։

ՀԷՖԹԷ

Էրեղլիսը, վէ ֆէնոսա, վէ սանայի-դայիր ֆէճռաա դը։

Պու իսմանէ, վէ 16 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, վէ քէն-տի ասարը պէրկիւղէտէյի գալէ-միկեէսիյլէ մալիւմաթ խալղըմըզ պուլունան Սամի պէյին էսէրի օ-լուպ, վէ Միհրան մաթպասընտա բէք կիւզել սուրէթտէ թապ օլու-նարագ, բունիւմայի զուհուր օլմա-եա պաշլամըշ, վէ ճիւղիւ իքիչէր զուրուշա սաթըլմագտա պուլուն-մուշ տուր։

Մէզգիւր ըիսալէյի միւֆիտէյի օգուտմագլըղը, հէր քէսէ նասիհաթ իտէրիզ. զիրա, բէք կիւզել վէ բէք շաեանը իսթիֆատէ չէյլերի շամիլ պուլունտուգտան պաշգա, էն զիեատէ շաեանը թահսին վէ մէՇուն-նիյեէթ եէրի տէ շու տուր քի, էօյլէ չօգ քիթապլար, բիսա-լէլերը վէ պէնտլէր կիպի լուղէթ վէ իսթիլահ տօլմասը օլմասեբպ, իլա հէր քէսին անլաեապիլէճէկի սու-բէթտէ սատէ, թօբ, վէ անլատըշ-լը օլարագ գալէմէ ալընմըշ տը քի, ալէքսուսուս պիզիմ էհալիմիզ իչին, պիրինճի մէրթէպէտէ էլզէմ օլան խուսուս, իչթէ պու խուսուս տուր։

Հէֆթէ, սէնէտէ էլլի իքի ճիւղ չէգարըլաճագ օլուպ, Իսթանպոլ իչին ֆիեաթը 65, վէ թաշրա իչին տախի 90 ղուրուշ օլաճագ տը։

Ապօնէ եազըլմագ միւրատ իտէն-լերին, Պապը Ալի ճատտէսինտէ վագը, վէ 7 նիւմէրօ իլէ մուրագ-գամ Միհրան մաթպասընտան մատատա, Օգճուլար պաշընտա վա-գը Սէրաֆիմ էֆէնտի գրաաթխա-նէսինտէ տախի եազըլապիլէճէք տիր։

Պիր գաշ սէնէտէն պէրու օրթա-լըղը պէշ լագըրտըլար, վէ պիր չօգ ուեար ույմազ միւտատհէնէ վէ շար-լաթանլըղա տայիր սըֆթալար (ա-ծականլար) իլէ, գալէմ մէյտանը-նա չըգըպատա, էրմէնիճէ լիսանը պօզմագտա օլան իմատատակլարա, մէզգիւր ըիսալէտէն ալըպ օգուեա-բագ տիգգաթ իթմէլէրինի, վէ ֆազլա հիչ պիր լուղէթ գալլան-մագտըզընը պիր շէյ եազմագլըղընը հիւնէր ու սանաթընը էօյրէնմէյէ-բինի, նասիհաթ իտէրիզ. զիրա, լիսանըմըզը, էօյլէ ճահիլլէր, էօյլէ պիր տէրէճէյէ կէթիրտիլէր քի, ատամ միլէլի սայիրէտէն ութան-սա, վէ մահզունու մէյեուս օլսա ճայիզ տիր։

* * *

ՄԷՏՐԷՍԷՅԻ ՀՈՒԳՈՒԳ

Մէքթէպի հուգուգը Շահանէ տէրսլէրինի հավի օլուպ, պիլճիմ-լէ մէմուրլիյի շէրիյէ վէ ատլիյէ ի-լէ, տավա վէքիլլէրինէ էլզէմ տիր. սայիր մէմուրլիյի իչին տախի միւ-թալէասը լազըմ օլտուղու միսիլլու, միւթալէա իտէնլէր տէրտտէ պու-լունմուշ հիւքմիւնատ օլուր։

Հաֆթատա պիր քէրրէ նէշր օ-ըանս Ֆինանսիէր չիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթ-սընա հազրըմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըզտար Ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մա-հկէպ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասըյլա, թէէմին իտիլմիշլէր տիր։ Պինանէ ալէմ մէզգիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրօմէլէրինտէն վագը օլաճագ ազչէճէ քեաֆֆէյի զ-ըար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր չէյ զայպ իթմէեէրքը, պա-նիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրօմէլէրիմին իւզէրինտէ թալէյինի տէնեէեպիլիր։

Մէնէոե դեօրդ դեֆա էօրբաը չէէիլճէճ օլան Մաճարլիքան էրալեեէրինին 1870 մենսի էօրբաը.

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԼԼԷՐ · — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին
Մէնէոե էօշ դեֆա էօրբաը չէէիլճէճ օլան Պապ Կրան պոսֆալըը էօրբաը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻՑԵԼԼԷՐ · — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.
Մէնէոե դեօրդ դեֆա էօրբաը էեշէոե օլանանաճ օլան Ավընիրա եանմը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԼԼԷՐ · — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօրրիւ եագընընտա,
Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

"Կատարելութիւն":
ՄԸՏԷՍՈՒ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր նորոգելու Աշխարհ Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալևորութիւնը։ Սերկ մը չէ։

Մ'ինչ կը հաստատէ ինքնին իրը մազին բնական զօրացուցիչը։

Լարատարը միայն Կարմրագոյն փաթոյթներուն մէջ է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—
114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն Կեղծամավաճառներէն, Անու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլուտա 368 նիւմէրօյու Ֆարմասի Պրիթանիք նամ Ինկիլիզ էճզամանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալ-տըրըմտա միւսիւ Էմիլնա Դարիւմանին մաղազասընտա սաթըլմագտա տը։

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY
ՆՈՐԹ ԳԸՐԻԹԻԾ ԼԻՆ ՄԷՐԲԷՆԹԱՑԼ

Նամ Լօնդրա վէ Լիվերպուրլ եանղը-էկոնոմիա էսնաֆանեասը

	Ինկ. Լր.	
Ասըլ սերմաեէ	2,000,000	
Էօտէնմիշ սերմաեէ	450,000	
Եանղըն շիպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագէսի	1,156,690	1,660,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHERN ASSURANCE COMPANY
ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լօնդրա եանղը վէ Եօրք-էկոնոմիա էսնաֆանեասը

	Ինկ. Լր.	
Ասըլ սերմաեէ	3,000,000	
Էօտէնմիշ սերմաեէ	150,000	
Եանղըն վէ էօմիւր շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	525,000	675,000
1878 տէ սաֆի, քեար		4050

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընդ ՊԻՐԼԷՆՇԻԾ աճէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկըն վէ էօմիւր սիկուրթասը իչին չօգ գօլայըգլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղչէթու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզգիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուհիպինէ սիկուրթաեա թուրտուգլարը էպինեէլէրի, պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղըն սիկուրթասը իչին վիրտիքլէրի գօլայըգլար իւէպիր չօգ իչ եաբ-մաեա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօ-վէ ճիվար շէհիր վէ քէօյլերտէ էպինեէ սիկուրթաեա թուրտաճագ տը։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Գոմիսիոն խանը քէօշէպաշընտա տէմիր քէօբրիւեէ նազիր օլան օտաեա միւրա-ճաաթ իլէմէլէրի։

Մէզգիւր Գումբանեալարըն աճէնթօսու
ՀՈՀԷՆ ՐՈՍԻԼ
Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէճմուրու
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

Կ. ՀԱԶԱՐԵԱՆ

ԹԻԻԹԻՒՆ ՖԱԳՐԻԳԱՍԸ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍՈՒ.
ՄԸՍԸՐ ԶԱՐՇԸՍԸ ԳՈՒՐՊԻՆՏԷ, ԲԷԹԷՆՃԻԼԷՐ ՊԱՇԸՆՏԱ Ն. 106.

Հազարեան Կարապետ էֆէնտինին, թիւթիւն թիւճճարըղընտա քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլմասը, պաթէն մալիւմու ամմէ տիր։ Էֆէնտիի միւմայէյհին քիչատ իյլէտիկի եէնի ֆապրիգատա, եէնիճէնին ալէա գօգուլու ֆէյզի, Տրամանդն Գըր, վէ Սամսօնուն էօյսէ վէ պաֆրանդն Գոլֆայա թէամիեէ օ-ըունան, ալէա գրեբըմըզ թիւթիւնլէրի պուլունտուղու կիպի, սիկարաբար տախի պուլունմագտա օլուպ, պունդար հէյլէ վէ խիւտէյտէն նէ գատար պէրի պուլուն-մագտա իսէլեր, կհվէնիյյէթ ճիհէթիյլէ տախի օլ գատար մէՇուն օլանաճագ սու-բէթտէ օլտուգլարընտան, քեաֆֆէյի միւշթէրիլէր հօշնուտ օլմագտա տըրլար։

Մէզգիւր ֆապրիգա, միւտատթի գալիլէ գարքն·ա, բիայէթլու միւշթէ-րիլէր թարաֆընտան կէօրտիկիս հիւսնի գապուլյկէթ վէ իթիպարտան պիթ-թէվիդ, պունտան պէյլէ, տահա զիեատէ տիգգաթ վէ ֆէտաքեարլըղը կէօղ ալարագ, չէօյլէ քի, թիւթիւնլէրինին ճինս վէ տէրէճէսինի ասլա թահվիլ իթ-մէտիքտէն պաչգա, ֆիեաթճա տախի պիր թէկպտիւլէ իհթիեաճ կէօր մէեէ-բէք տէվամ," վէ հէր քէսին տահա զիեատէ պատիի մէՇուն նկէեթի օլմա գլըզա իգտամը նկէեթ իյլէմէքտէ տիր։

Մէզգիւր ֆապրիգատա, կէրէք բայիթախթըմըզ, կէրէք թաշրալար, վ-կէրէք մէմալիքի էճնէպկիսէ իչին սիբարըզ վուգու պուլտուղունտա, հէմ քէն-մալի տիգգաթ իւզրէ վագթ ու սաաթընտա թէհկիյեէ իտիլէճէք, վէ հկէմտ մէմալիքի էճնէպկիսէ եէ կիտէճէք օլան սիբարըշլար, պանտըրօլ վէրիսինտէ ազատ պուլունաճագլար տը։

Սիբարըշլարը, մէզգիւր ֆապրիգա միւտիրի Նիկողայոս էֆէնտի Հաար-եան իմմինէ օլարագ կէնտերիլմէսի իսթար օլունուր։

ՍԱՀԻՊ ԳԱԶԵԹԱ.—ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ֆէր մագթուլը ճիւղէսի, չէոյլէ քի շու պիր գաշ մահ պէյնինտէ զուհուր իյլէտիկի, վէ կիւն պէ կիւն իթմէքտէ պուլունտուղու լիթճիլ մալիւմաթ արզ ու իֆատէյի ճիւրաթ գըլընտը։ Օլ պապտէ էմր ու ֆէրման։

ԿՆԷ+ ԿՆԷ+ Գ.....ԺՈՂՎԷՅ
ՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ
ԿՆԷ+ ԿԱԹՈԼԻԿ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ԿՆԷ+ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Մ.....)

ՄԻԻՖՍԻՏԼԻՔ

ԷմԹիյեէթէ չաեան մահէլլոէն ալ-սըղըմըզ մալիւմաթա նէզարէն, քիմ պիլիր գանղի ճիզվիթ, վէ միւֆ-սիտ, վէ ֆիլոնէքեար իֆթիրաճը թարաֆընտան, Դ. Նիկողոսեան էֆէնտի ալէյհինտէ, էրմէնի ղազէ-թալարընտա, հիւքիւմէթի Օէնիյ-եէեէ թօգանը պէնալէր տէրճ իթ-տիրիլմէքտէտիր տէյի, հիւքիւմէթէ եալանլար սէոյլէնիլտիկինտէն. վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տախի, պու խուսուս, Ռուսիա տէվլէթի սէ-ֆարէթխանէսինէ թէպլիղ գելը-լըսըղընտան, Դ. Նիկողոսեան էֆէնտի, գօնսօլոսխանէեէ չաղրըլա-ըագ, օլ պապտէ մալիւմաթ իսթէ-նիլմիշ, վէ էֆէնտիի միւմայիէյհ տախի, պիմթապի, հագըդաթը հալի պէեան իլէ, պու կիւնէ գա-տար, տէվլէթի Ալիյեէ ալէյհինտէ, վէ բօլթիգաեա տայիր, տէյիլ պէնալէր, տէյիլ պիր պէնտ, իլա պիր սաթը վէ պիր լուղէթ պիլէ իսթիմալ իմմէմիշ օլտուղունու, վէ պունունտա մուղայիրի օլարագ, պազը միւֆսիտիք վէ ճիզվիթլիք նիւսխէլէրինտէ, քէնտի ալէյհին-տէ, պիր թագըմ թահգիրամիզ պէնալէր կէօրիւլտիւկինիւ սէոյլէ-միշ, վէ թապիաթիյէ, թէպրիսէյի զիմմէթ իչին լազըմ կէլէն թարիդէ միւրաճաաթա մէճպուր օլմուշտուր։

Պու միւֆսիտիքտէն ասըլ մագ-սէտին պիրի տախի, Մասիսի, Հայ-բենիքի, վէ ալէքսուսուս Մանզու-մէմիզի, հիւքիւմէթի Օէնիյեէեէ գարշը պիր մէսլէք թուրմագտա տը տէյի կէօսթէրմէք օլաճաղընտա հիչ շիւբհէ եօգ տուր. հալպուքի, պիզիմ անընմըզ աչդ տը, պիզ տախի, Նիկողոսեան էֆէնտի կիպի, ալէնէն սէոյլէրիզ քի, բօ-լիթիգաեա գարշը, տէյիլ հիչ պիր պէնտ, իլա հիչ պիր սաթը պիլէ տէրճ իթմէմիշիզ տիր, վէ էլպէթ-թէ, պիր կիւն տէյիլ իսէ տիկէր պիր կիւն, ճիզվիթլիք վէ միւֆ-սիտլիք գուեուսունու գազան, պիզ-զաթ քէնտիսի տիւչէճէք տիր։

* * *

Օգոստոս ալաֆրանկա 23 թարի-խիյէ Թէքֆուրտաղընտան Իսթան-պուլ ղազէթասընա եազըլըղընա կէօրէ, միլլէթիմիզ մէքթէպլէրի-նէն թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի չըգան բազար կիւնիւ միւթանթան սուրէթտէ իճրա օլունուպ, Ս. Թա-գաւոր քիլիսէսինին վասի տայիրէ-սինտէ խընճախընճ ճէմիյյէթ թօր-լանմըշ, վէ պու ճէմիյյէթ միեա-նընտա, միւթէսարրըֆ իլէ պէն-պաշը եանգօ էֆ. վէ պազը միլքիեէ մէմուրլարը, պիզիմ վէ միլէթի Ռումիան առաջնորդլարը, Լաթին պաշ բահիպի վէ բէք չօգ միւթէ-պէրան կէօրիւլմիշ տիր։

Ալէքսանտր քեաֆֆէյի շակիր-տան թարաֆընտան քէսպ իտիլէն ֆէվգէլատէ թէգատիւմիւ հէր քէս թահսին իտիպ, շակիրատան քէնտիլէրինէ իրատ օլունան սիւալ-լերէ լսեբզըլլա ճէվապլար վիր-միշլէր տիր։ Ֆրանսըզ լիսանընէն թահսիլինտէ, շակիրտէր ֆէվգէ-լատէ արզու վէ զայրէթ կէօսթեր-մէքտէ տիրլէր։

Մուալիմլէր վէ շակիրտէր թա-ռաֆընտան պազը նութգլար իրատ իտիլիպ, Նէճիպ պէյ իսէ պիզիմ վէ Ռում միլէթի առաջնորդլարը տախի ճէվապէն թէզվիդ աթամիզ նութգլար իրատ իյլէմիշլէր տիր։

Թէվզիի միւքեաֆաթատան սոնրա, շակիրատան ժիմնասթիգ թալիմլերի իճրա իմմիշլէր, վէ պուտէհու,

քեաֆֆէյի տավէթլիլէր, մէՇուն-նէն վէ մէսրուրէն տաղըլմըշլարը։

* * *

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ տէրճ իտի-լէն Միացեալ ընկերութիւնա տա-յիր պէնտին սոն սաթըրընտան իլքի սաթը էվվէլքի սաթըրընտա պու-լունան «Հալսանիրան» լուղէթի, «Հարուստներուն» օլաճագ տը։

ՀԷՖԹԷ

Էրեղլիսը, վէ ֆէնոսա, վէ սանայի-դայիր ֆէճռաա դը։

Պու իսմանէ, վէ 16 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, վէ քէն-տի ասարը պէրկիւղէտէյի գալէ-միկեէսիյլէ մալիւմաթ խալղըմըզ պուլունան Սամի պէյին էսէրի օ-լուպ, վէ Միհրան մաթպասընտա բէք կիւզել սուրէթտէ թապ օլու-նարագ, բունիւմայի զուհուր օլմա-եա պաշլամըշ, վէ ճիւղիւ իքիչէր զուրուշա սաթըլմագտա պուլուն-մուշ տուր։

Մէզգիւր ըիսալէյի միւֆիտէյի օգուտմագլըղը, հէր քէսէ նասիհաթ իտէրիզ. զիրա, բէք կիւզել վէ բէք շաեանը իսթիֆատէ չէյլերի շամիլ պուլունտուգտան պաշգա, էն զիեատէ շաեանը թահսին վէ մէՇուն-նիյեէթ եէրի տէ շու տուր քի, էօյլէ չօգ քիթապլար, բիսա-լէլերը վէ պէնտլէր կիպի լուղէթ վէ իսթիլահ տօլմասը օլմասեբպ, իլա հէր քէսին անլաեապիլէճէկի սու-բէթտէ սատէ, թօբ, վէ անլատըշ-լը օլարագ գալէմէ ալընմըշ տը քի, ալէքսուսուս պիզիմ էհալիմիզ իչին, պիրինճի մէրթէպէտէ էլզէմ օլան խուսուս, իչթէ պու խուսուս տուր։

Հէֆթէ, սէնէտէ էլլի իքի ճիւղ չէգարըլաճագ օլուպ, Իսթանպոլ իչին ֆիեաթը 65, վէ թաշրա իչին տախի 90 ղուրուշ օլաճագ տը։

Ապօնէ եազըլմագ միւրատ իտէն-լերին, Պապը Ալի ճատտէսինտէ վագը, վէ 7 նիւմէրօ իլէ մուրագ-գամ Միհրան մաթպասընտան մատատա, Օգճուլար պաշընտա վա-գը Սէրաֆիմ էֆէնտի գրաաթխա-նէսինտէ տախի եազըլապիլէճէք տիր։

Պիր գաշ սէնէտէն պէրու օրթա-լըղը պէշ լագըրտըլար, վէ պիր չօգ ուեար ույմազ միւտատհէնէ վէ շար-լաթանլըղա տայիր սըֆթալար (ա-ծականլար) իլէ, գալէմ մէյտանը-նա չըգըպատա, էրմէնիճէ լիսանը պօզմագտա օլան իմատատակլարա, մէզգիւր ըիսալէտէն ալըպ օգուեա-բագ տիգգաթ իթմէլէրինի, վէ ֆազլա հիչ պիր լուղէթ գալլան-մագտըզընը պիր շէյ եազմագլըղընը հիւնէր ու սանաթընը էօյրէնմէյէ-բինի, նասիհաթ իտէրիզ. զիրա, լիսանըմըզը, էօյլէ ճահիլլէր, էօյլէ պիր տէրէճէյէ կէթիրտիլէր քի, ատամ միլէլի սայիրէտէն ութան-սա, վէ մահզունու մէյեուս օլսա ճայիզ տիր։

* * *

ՄԷՏՐԷՍԷՅԻ ՀՈՒԳՈՒԳ

Մէքթէպի հուգուգը Շահանէ տէրսլէրինի հավի օլուպ, պիլճիմ-լէ մէմուրլիյի շէրիյէ վէ ատլիյէ ի-լէ, տավա վէքիլլէրինէ էլզէմ տիր. սայիր մէմուրլիյի իչին տախի միւ-թալէասը լազըմ օլտուղու միսիլլու, միւթալէա իտէնլէր տէրտտէ պու-լունմուշ հիւքմիւնատ օլուր։

Հաֆթատա պիր քէրրէ նէշր օ-ըանս Ֆինանսիէր չիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթ-սընա հազրըմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըզտար Ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մա-հկէպ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասըյլա, թէէմին իտիլմիշլէր տիր։ Պինանէ ալէմ մէզգիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրօմէլէրինտէն վագը օլաճագ ազչէճէ քեաֆֆէյի զ-ըար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր չէյ զայպ իթմէեէրքը, պա-նիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրօմէլէրիմին իւզէրինտէ թալէյինի տէնեէեպիլիր։

Մէնէոե դեօրդ դեֆա էօրբաը չէէիլճէճ օլան Մաճարլիքան էրալեեէրինին 1870 մենսի էօրբաը.

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԼԼԷՐ · — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին
Մէնէոե էօշ դեֆա էօրբաը չէէիլճէճ օլան Պապ Կրան պոսֆալըը էօրբաը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻՑԵԼԼԷՐ · — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.
Մէնէոե դեօրդ դեֆա էօրբաը էեշէոե օլանանաճ օլան Ավընիրա եանմը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԼԼԷՐ · — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօրրիւ եագընընտա,
Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

"Կատարելութիւն":
ՄԸՏԷՍՈՒ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր նորոգելու Աշխարհ Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալևորութիւնը։ Սերկ մը չէ։

Մ'ինչ կը հաստատէ ինքնին իրը մազին բնական զօրացուցիչը։

Լարատարը միայն Կարմրագոյն փաթոյթներուն մէջ է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—
114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն Կեղծամավաճառներէն, Անու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլուտա 368 նիւմէրօյու Ֆարմասի Պրիթանիք նամ Ինկիլիզ էճզամանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալ-տըրըմտա միւսիւ Էմիլնա Դարիւմանին մաղազասընտա սաթըլմագտա տը։

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY
ՆՈՐԹ ԳԸՐԻԹԻԾ ԼԻՆ ՄԷՐԲԷՆԹԱՑԼ

Նամ Լօնդրա վէ Լիվերպուրլ եանղը-էկոնոմիա էսնաֆանեասը

	Ինկ. Լր.	
Ասըլ սերմաեէ	2,000,000	
Էօտէնմիշ սերմաեէ	450,000	
Եանղըն շիպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագէսի	1,156,690	1,660,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHERN ASSURANCE COMPANY
ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լօնդրա եանղը վէ Եօրք-էկոնոմիա էսնաֆանեասը

	Ինկ. Լր.	
Ասըլ սերմաեէ	3,000,000	
Էօտէնմիշ սերմաեէ	150,000	
Եանղըն վէ էօմիւր շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	525,000	675,000
1878 տէ սաֆի, քեար		4050

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընդ ՊԻՐԼԷՆՇԻԾ աճէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկըն վէ էօմիւր սիկուրթասը իչին չօգ գօլայըգլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղչէթու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզգիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուհիպինէ սիկուրթաեա թուրտուգլարը էպինեէլէրի, պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղըն սիկուրթասը իչին վիրտիքլէրի գօլայըգլար իւէպիր չօգ իչ եաբ-մաեա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօ-վէ ճիվար շէհիր վէ քէօյլերտէ էպինեէ սիկուրթաեա թուրտաճագ տը։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Գոմիսիոն խանը քէօշէպաշընտա տէմիր քէօբրիւեէ նազիր օլան օտաեա միւրա-ճաաթ իլէմէլէրի։

Մէզգիւր Գումբանեալարըն աճէնթօսու
ՀՈՀԷՆ ՐՈՍԻԼ
Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէճմուրու
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

Կ. ՀԱԶԱՐԵԱՆ

ԹԻԻԹԻՒՆ ՖԱԳՐԻԳԱՍԸ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍՈՒ.
ՄԸՍԸՐ ԶԱՐՇԸՍԸ ԳՈՒՐՊԻՆՏԷ, ԲԷԹԷՆՃԻԼԷՐ ՊԱՇԸՆՏԱ Ն. 106.

Հազարեան Կարապետ էֆէնտինին, թիւթիւն թիւճճարըղընտա քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլմասը, պաթէն մալիւմու ամմէ տիր։ Էֆէնտիի միւմայէյհին քիչատ